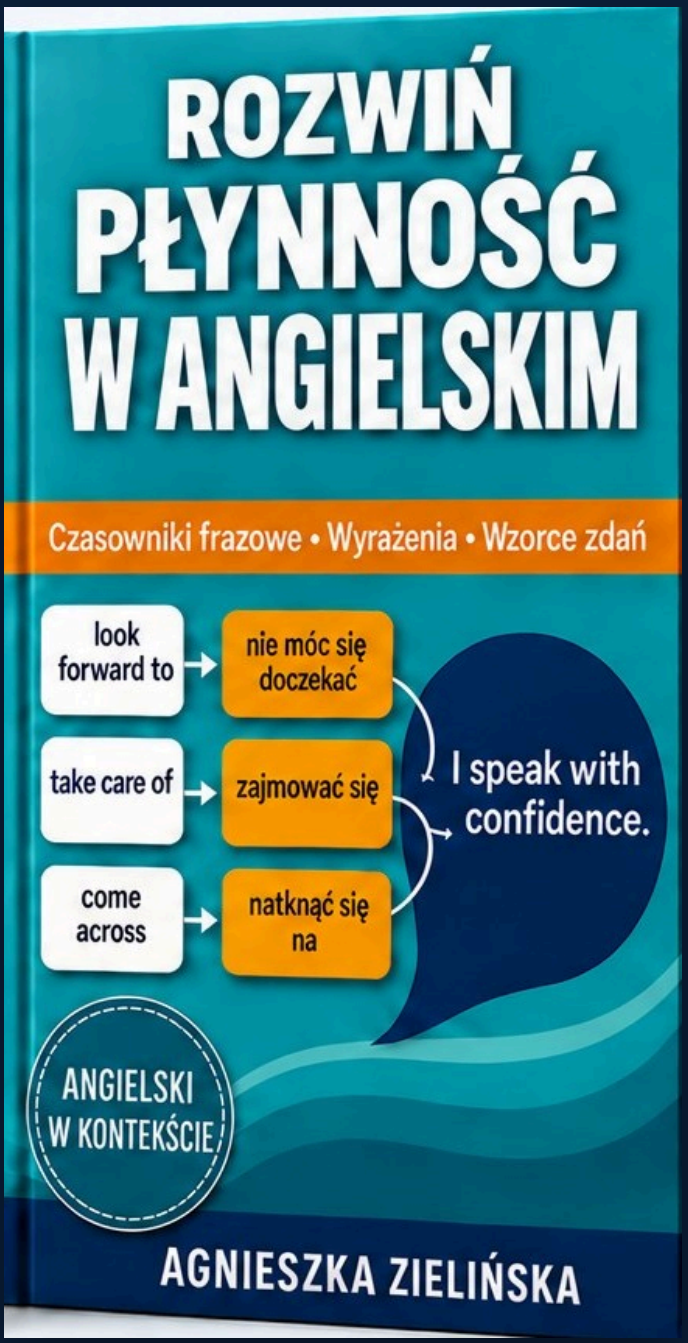

DOMOWA BIBLIOTEKA

TOM 3 · BONUS

Rozwiń płynność w angielskim

Czasowniki frazowe • Wyrażenia • Wzorce zdań

Mów swobodniej, krok po kroku

Agnieszka Zielińska

DOMOWA BIBLIOTEKA · 2026

Twoja strefa klienta
Wszystkie książki z pakietu znajdziesz zawsze pod tym adresem:
https://domowabiblioteka.store/pages/strefa-angielski-t4n7q2x

Rozwiń płynność w angielskim – Czasowniki frazowe • Wyrażenia • Wzorce zdań
Agnieszka Zielińska

© 2026 Domowa Biblioteka. Wszelkie prawa zastrzeżone. Publikacja przeznaczona wyłącznie do użytku osobistego nabywcy. Kopiowanie, rozpowszechnianie i odsprzedaż bez zgody wydawcy są zabronione.

Spis treści

1. Od autorki
2. Jak budować płynność
3. Czasowniki frazowe
4. Wyrażenia i kolokacje
5. Wzorce zdań
6. Łączniki i porządkowanie myśli
7. Opinia, zgoda i niezgoda
8. Uprzejmość i ton
9. Fałszywi przyjaciele i typowe błędy Polaków
10. Plan na 30 dni – 10 minut dziennie

Od autorki

Znasz to uczucie? Rozumiesz, co mówi rozmówca, znasz słówka, pamiętasz nawet czasy gramatyczne – a kiedy przychodzi twoja kolej, w głowie robi się pusto. Zaczynasz zdanie po polsku, tłumaczysz je słowo po słowie, szukasz końcówki, a rozmowa w tym czasie płynie dalej. Właśnie od tego uczucia zaczęła się ta książka.

Przez długi czas myślałam, że brakuje mi słówek. Uczyłam się więc kolejnych list, a mimo to w rozmowie nadal się zacinałam. Przełom przyszedł podczas zwykłej rozmowy z sąsiadką z Irlandii, która mieszkała piętro niżej. Zauważyłam, że ona prawie nigdy nie „buduje" zdań od zera. Mówi gotowymi kawałkami: *I was thinking of…*, *It depends on…*, *I can't wait to…*, *Let me check*. Te kawałki składa jak klocki i dlatego mówi szybko i swobodnie.

Zaczęłam zapisywać takie kawałki w zeszycie. Nie pojedyncze słowa, tylko całe zwroty – z przykładem, w którym je usłyszałam. Powtarzałam je na głos w kuchni, w drodze do pracy, pod prysznicem. Po kilku tygodniach zauważyłam, że w rozmowie nie muszę już tak długo myśleć. Zdania same „wskakiwały" na miejsce. Nie mówiłam idealnie, ale mówiłam – i to było najważniejsze.

Ta książka to uporządkowana wersja tamtego zeszytu. Znajdziesz w niej:

- **czasowniki frazowe** (*phrasal verbs*) pogrupowane tematycznie, bo tak łatwiej je zapamiętać – od *look forward to* po *come across*;
- **wyrażenia i kolokacje**, czyli słowa, które „lubią" występować razem: *make a decision*, *take a break*, *do the shopping*;
- **wzorce zdań** – gotowe szkielety, do których wstawiasz własne słowa;
- łączniki, zwroty do wyrażania opinii, uprzejmy ton, najczęstsze pułapki i fałszywi przyjaciele;
- na końcu **plan na 30 dni** po 10 minut dziennie.

Każda lekcja ma przykłady z tłumaczeniem, ćwiczenia i odpowiedzi na końcu rozdziału. Nie musisz czytać po kolei. Możesz otworzyć książkę na dowolnym temacie, przerobić jedną lekcję i wrócić do niej za tydzień. Najlepiej działa krótko, ale regularnie.

Jedna prośba: czytaj przykłady na głos. Płynność nie bierze się z czytania w myślach, tylko z mówienia. Twoje usta muszą „przyzwyczaić się" do angielskich zwrotów tak samo, jak przyzwyczaiły się do polskich. Na początku będzie to brzmiało dziwnie. To normalne – i to znak, że coś się zmienia.

Nie obiecuję, że po tej książce będziesz mówić bez jednego błędu. Sama wciąż robię błędy. Wiem natomiast z własnego doświadczenia, że regularne ćwiczenie gotowych zwrotów pomaga mówić więcej, chętniej i z mniejszym stresem. A o to w gruncie rzeczy chodzi.

Powodzenia – i do usłyszenia po angielsku!

Agnieszka Zielińska

Jak budować płynność

Płynność to nie to samo co poprawność. Osoba mówiąca płynnie też robi błędy – ale nie zatrzymuje się przy każdym słowie. Mówi w miarę równym tempem, łączy myśli, a kiedy czegoś nie wie, umie to obejść. Dobra wiadomość: płynności można się nauczyć tak samo jak jazdy na rowerze – przez powtarzanie, a nie przez czytanie teorii.

W tym rozdziale poznasz cztery techniki, na których opiera się cała książka: **chunking** (uczenie się kawałkami), **shadowing** (mówienie „w cieniu" nagrania), **mówienie do siebie** oraz zasadę **5 minut dziennie**. Na końcu znajdziesz prosty plan, jak korzystać z kolejnych rozdziałów.

Dlaczego się zacinasz?

Kiedy mówisz po polsku, nie składasz zdań z pojedynczych słów. Masz w głowie tysiące gotowych kawałków: „nie ma sprawy", „wydaje mi się, że…", „daj mi chwilę", „to zależy od…". Mózg wyciąga je w całości, dlatego mówisz szybko.

Po angielsku większość osób uczących się robi coś innego: myśli zdanie po polsku, a potem tłumaczy je słowo po słowie. To działa, ale jest wolne – i często daje dziwne efekty, np. *I have 30 years* zamiast *I'm 30*. Rozwiązanie jest proste w teorii:

trzeba zbudować sobie zapas gotowych angielskich kawałków. Temu służy ta książka.

Jeden obieg cyklu zajmuje około 5 minut. Codziennie powtarzasz wczorajsze kawałki i dodajesz nowy.

Technika 1: chunking – ucz się kawałkami

Chunk to „kawałek" języka: kilka słów, które zwykle występują razem. Zamiast uczyć się osobno słów *look*, *forward* i *to*, uczysz się całości: *I'm looking forward to the weekend* – „Nie mogę się doczekać weekendu".

Jak to robić w praktyce:

1. Zapisuj **całe zwroty**, nie pojedyncze słowa. Zamiast „decision – decyzja" zapisz *make a decision* – „podjąć decyzję".
2. Do każdego zwrotu dopisz **jedno zdanie o sobie**: *I need to make a decision about my holiday.*

3. Zaznaczaj przyimki (np. podkreśleniem). To one najczęściej sprawiają kłopot: *depend **on***, a nie *depend from*.
4. Ucz się zwrotów w grupach tematycznych (praca, dom, podróże). Mózg łatwiej zapamiętuje rzeczy powiązane ze sobą.

Zamiast słowa…	…ucz się kawałka	Po polsku
break	take a break	zrobić sobie przerwę
mistake	make a mistake	popełnić błąd
depend	It depends on the weather.	To zależy od pogody.
mind	Would you mind waiting?	Czy możesz chwilę poczekać? (dosł. Czy nie masz nic przeciwko czekaniu?)
sure	I'm not sure yet.	Jeszcze nie wiem na pewno.
way	by the way	przy okazji, a propos

Technika 2: shadowing – mów „w cieniu”

Shadowing polega na tym, że słuchasz krótkiego nagrania po angielsku i powtarzasz je **jednocześnie** z lektorem albo z opóźnieniem pół sekundy – jak cień. Nie chodzi o idealne zrozumienie, tylko o rytm, melodię i tempo.

1. Wybierz nagranie, które w większości rozumiesz: krótki dialog, fragment podcastu dla uczących się, wiadomości dla początkujących. Wystarczy 20–40 sekund.

2. Posłuchaj raz bez mówienia.
3. Posłuchaj drugi raz z tekstem przed oczami (jeśli jest dostępny).
4. Teraz mów razem z nagraniem. Naśladuj melodię, pauzy, akcent – nawet przesadnie.
5. Powtórz 3–4 razy. Za każdym razem staraj się patrzeć mniej w tekst.

Wskazówka: nie da się robić shadowingu z tej książki bez nagrania – ale możesz robić „shadowing własnego głosu". Przeczytaj zdanie na głos i nagraj się telefonem, posłuchaj, a potem powtórz razem z nagraniem, poprawiając tempo i płynność.

Technika 3: mówienie do siebie

Nie musisz mieć rozmówcy, żeby ćwiczyć mówienie. Wystarczy, że będziesz komentować po angielsku to, co robisz – na głos albo szeptem. Brzmi dziwnie? Być może. Ale to jeden z najprostszych sposobów, żeby angielski zaczął „siedzieć" w głowie na co dzień.

Sytuacja	English	Po polsku
rano w kuchni	I'm making coffee. I'm running out of milk, so I need to pick some up later.	Robię kawę. Kończy mi się mleko, więc muszę później kupić.
przed wyjściem	Where are my keys? I always leave them somewhere.	Gdzie są moje klucze? Zawsze je gdzieś zostawiam.

Sytuacja	English	Po polsku
w drodze do pracy	The bus is late again. I'm thinking of getting a bike.	Autobus znowu się spóźnia. Myślę o tym, żeby kupić rower.
w sklepie	I'd like to try something new today.	Mam ochotę dziś spróbować czegoś nowego.
wieczorem	Today I came across an interesting article about sleep.	Dziś wpadł mi w ręce ciekawy artykuł o śnie.
przed snem	Tomorrow I have to get up early. I'm looking forward to the weekend.	Jutro muszę wcześnie wstać. Nie mogę się doczekać weekendu.

Kiedy brakuje ci słowa, **nie przechodź na polski**. Opisz rzecz inaczej: *the thing you use to open a bottle* (otwieracz), *a kind of shop where you buy medicine* (apteka). To bardzo ważna umiejętność w prawdziwej rozmowie.

Technika 4: 5 minut dziennie

Lepiej ćwiczyć 5 minut codziennie niż godzinę raz w tygodniu. Krótkie, regularne powtórki sprawiają, że zwroty przechodzą z „wiem” do „umiem powiedzieć”. Oto przykładowy podział pięciu minut:

Czas	Co robisz
1 minuta	Powtarzasz na głos 3–5 kawałków z wczoraj.

Czas	Co robisz
1 minuta	Czytasz nowy kawałek i przykłady z tej książki – na głos.
1 minuta	Shadowing: czytasz przykłady kilka razy coraz płynniej (albo z nagraniem).
1 minuta	Tworzysz 2–3 własne zdania z nowym kawałkiem – o sobie, o swoim dniu.
1 minuta	Zapisujesz nowy kawałek w zeszycie lub w telefonie z jednym przykładem.

Jeśli masz więcej czasu – świetnie, zrób jedną pełną lekcję z ćwiczeniami. Jeśli masz gorszy dzień – zrób chociaż pierwszą minutę. Liczy się ciągłość.

Jak korzystać z tej książki

1. **Rozdziały 3–5** (czasowniki frazowe, kolokacje, wzorce zdań) to rdzeń. Każda lekcja ma przykłady, ćwiczenia i odpowiedzi na końcu rozdziału.
2. **Rozdziały 6–8** pomagają brzmieć naturalnie: łączyć myśli, wyrażać opinię, mówić uprzejmie.
3. **Rozdział 9** pokazuje pułapki typowe dla Polaków – warto przeczytać go wcześnie.
4. **Rozdział 10** to plan na 30 dni po 10 minut. Możesz zacząć od niego i korzystać z reszty książki według planu.

5. Rób ćwiczenia **najpierw na głos**, potem na piśmie. Sprawdzaj odpowiedzi dopiero po zrobieniu całej lekcji.
6. Wracaj do lekcji. Druga i trzecia powtórka po kilku dniach daje więcej niż pierwsze czytanie.

Twój zeszyt kawałków – wzór

Kawałek (EN)	Po polsku	Moje zdanie	Powtórki
come across	natknąć się na	I came across my old photos yesterday.	✓ ✓ ✓
It depends on…	To zależy od…	It depends on my schedule.	✓ ✓
take care of	zajmować się, dbać o	I take care of my mum's garden.	✓

Typowy błąd: uczenie się z list „słowo – tłumaczenie” bez przykładu. Słowo bez kontekstu szybko ucieka z pamięci. Zawsze dopisz do niego jedno prawdziwe zdanie – najlepiej o sobie.

Czasowniki frazowe

Czasowniki frazowe (*phrasal verbs*) to połączenia czasownika z jednym lub dwoma małymi słówkami, np. *get up*, *look after*, *look forward to*. Często znaczą coś zupełnie innego niż sam czasownik: *give* to „dawać", ale *give up* to „poddać się" albo „rzucić coś". Dlatego trzeba się ich uczyć jako całości – jak kawałków, o których była mowa w poprzednim rozdziale.

Anglicy i Amerykanie używają ich bez przerwy, szczególnie w mowie potocznej. Zamiast *postpone* powiedzą *put off*, zamiast *continue* – *carry on*, zamiast *discover* – *find out*. Jeśli znasz czasowniki frazowe, rozumiesz więcej i brzmisz naturalniej.

W tym rozdziale znajdziesz **64 czasowniki frazowe w 8 grupach tematycznych**. Każda grupa to jedna lekcja: tabela z przykładami, ćwiczenia i wskazówka. Odpowiedzi są na końcu rozdziału.

Trzy zasady, które warto znać

1. Rozdzielne i nierozdzielne

Niektóre czasowniki frazowe można „rozdzielić" dopełnieniem: *turn on the light* albo *turn the light on* – oba zdania są poprawne. Inne są nierozdzielne: mówimy tylko *look after the children*, nigdy *look the children after*.

2. Zaimek zawsze w środku (przy rozdzielnych)

Jeśli dopełnieniem jest zaimek (*it, them, him, her, me, you, us*), przy czasownikach rozdzielnych musi on stanąć **w środku**: *turn it on* (dobrze), *turn on it* (źle). To najczęstszy błąd z czasownikami frazowymi.

English	Po polsku
Turn on the TV. / Turn the TV on.	Włącz telewizor.
Turn it on. (nie: *Turn on it.*)	Włącz go.
Pick up your sister. / Pick your sister up.	Odbierz siostrę.
Pick her up. (nie: *Pick up her.*)	Odbierz ją.
Look after the dog. (nierozdzielny)	Zaopiekuj się psem.
Look after it. (zaimek na końcu – bo nierozdzielny)	Zaopiekuj się nim.

3. Trzyczęściowe są zawsze nierozdzielne

Czasowniki z dwoma słówkami (*look forward to, run out of, put up with, come up with, get on with, cut down on*) nigdy się nie rozdzielają. Dopełnienie stoi zawsze na końcu: *I can't put up with it.* Po *look forward to* używamy rzeczownika albo formy z **-ing**: *I'm looking forward to seeing you.*

Wskazówka: czasownik frazowy odmienia się normalnie – zmienia się tylko pierwsze słowo: *get up – got up*, *come across – came across*, *give up – gave up*, *bring up – brought up*, *break down – broke down – broken down*, *fall out – fell out*, *grow up – grew up*, *hang up – hung up*, *sell out – sold out*.

Grupa 3.1 – Codzienna rutyna i dom

Poziom: A2 · Czas: ok. 20 min · Cel: opisać swój dzień i domowe czynności

Osiem czasowników, których używasz od rana do wieczora. Idealne do mówienia do siebie: budzisz się, wstajesz, ubierasz się, włączasz czajnik.

WYJAŚNIENIE

Uwaga na parę *wake up* i *get up*. Po polsku czasem mówimy „wstaję o szóstej", myśląc o budzeniu się. Po angielsku *wake up* to otworzyć oczy, a *get up* – wyjść z łóżka. *Wash up* w brytyjskim angielskim to „zmywać naczynia" (w amerykańskim częściej *do the dishes*).

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
wake up	budzić się	I usually wake up at 6:30, even at the weekend.	Zwykle budzę się o 6:30, nawet w weekend.
get up	wstawać (z łóżka)	I wake up at 6:30, but I don't get up until seven.	Budzę się o 6:30, ale wstaję dopiero o siódmej.
put on	zakładać (ubranie)	Put on a warm jacket – it's cold outside.	Załóż ciepłą kurtkę, na dworze jest zimno.
take off	zdejmować	Please take off your shoes in the hall.	Proszę zdjąć buty w przedpokoju.

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
turn on	włączać	Can you turn on the light, please?	Możesz włączyć światło?
turn off	wyłączać	Don't forget to turn off the oven.	Nie zapomnij wyłączyć piekarnika.
tidy up	sprzątać, porządkować	We tidy up the kitchen after dinner.	Sprzątamy kuchnię po kolacji.
wash up	zmywać naczynia (BrE)	I'll cook and you can wash up.	Ja ugotuję, a ty możesz pozmywać.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania 1–8 czasownikiem frazowym z tabeli w odpowiedniej formie.

1. It's dark in here. Could you ____ the light?
2. My alarm rings at six, but I never ____ before half past six.
3. Please ____ your shoes before you come in.
4. It's raining. ____ your raincoat.
5. The kids ____ their toys every evening before bed.
6. Who's going to ____ after dinner tonight?
7. Please ____ the TV – nobody's watching it.
8. Babies often ____ in the middle of the night.
9. Popraw błąd: *I turned off it*.

10. Przetłumacz: „Załóż czapkę.”

Typowy błąd Polaków: *I wear my coat* w znaczeniu „zakładam płaszcz”. *Wear* to „mieć na sobie” (stan), a *put on* to „zakładać” (czynność): *I put on my coat and left*. *I'm wearing a blue coat*.

Grupa 3.2 – Praca i obowiązki

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: mówić o zadaniach, spotkaniach i terminach

Czasowniki, które usłyszysz w każdym biurze, urzędzie i na każdym spotkaniu online. Dzięki nim zabrzmisz naturalnie, a nie jak z podręcznika do korespondencji.

WYJAŚNIENIE

Wiele z tych czasowników ma „poważne” odpowiedniki: *put off = postpone*, *call off = cancel*, *carry on = continue*, *hand in = submit*. W mowie i w swobodnych wiadomościach częściej słyszy się wersję frazową. *Fill in* to brytyjskie „wypełnić formularz” (Amerykanie mówią częściej *fill out*).

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
carry on	kontynuować, robić dalej	Sorry for interrupting – please carry on.	Przepraszam za przerwanie, proszę, mów dalej.
set up	zorganizować, założyć, ustawić	Can we set up a meeting for Thursday?	Możemy zorganizować spotkanie na czwartek?
put off	odkładać na później	Don't put off important messages until Friday.	Nie odkładaj ważnych wiadomości do piątku.

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
call off	odwołać	They called off the meeting because the manager was ill.	Odwołali spotkanie, bo kierownik był chory.
deal with	zająć się (sprawą), poradzić sobie z	I'll deal with this problem tomorrow morning.	Zajmę się tym problemem jutro rano.
sort out	załatwić, rozwiązać, uporządkować	Don't worry, we'll sort it out.	Nie martw się, załatwimy to.
fill in	wypełnić (formularz)	Please fill in this form and sign it at the bottom.	Proszę wypełnić ten formularz i podpisać go na dole.
hand in	oddać, złożyć (dokument, pracę)	You need to hand in the report by Friday.	Musisz oddać raport do piątku.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania 1–8 czasownikiem frazowym w odpowiedniej formie.

1. The client is ill, so we have to ____ the meeting.
2. Please ____ this form in capital letters.
3. I know it's hard, but don't ____ the decision any longer.
4. Let's ____ a video call with the whole team.
5. Who is going to ____ the angry customer?

6. Sorry, I interrupted you. Please ____.
7. All students must ____ their essays on Monday.
8. There's a problem with my invoice. Can you help me ____ it ____?
9. Przetłumacz: „Odłóżmy to do przyszłego tygodnia.”
10. Popraw błąd: *We called off it.*

Wskazówka: *deal with* jest nierozdzielne, więc zaimek stoi na końcu: *I'll deal with it*. Natomiast *sort out* jest rozdzielne: *I'll sort it out*.

Grupa 3.3 – Ludzie i relacje

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: mówić o rodzinie, przyjaciołach i relacjach

Jak powiedzieć, że się z kimś dogadujesz, pokłóciliście się albo pogodziliście? Tu znajdziesz też take care of – jeden z najbardziej przydatnych zwrotów w angielskim.

WYJAŚNIENIE

Look after i *take care of* znaczą prawie to samo: „opiekować się, dbać o". *Take care of* ma jednak szersze znaczenie – także „zająć się sprawą": *I'll take care of the tickets* („Zajmę się biletami"). *Bring up* to „wychowywać" (rodzic dziecko), a *grow up* – „dorastać" (o sobie samym).

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
get on with	dogadywać się z	I get on well with my colleagues.	Dobrze dogaduję się ze współpracownikami.
look after	opiekować się	Could you look after my cat this weekend?	Możesz zaopiekować się moim kotem w ten weekend?
take care of	zajmować się, dbać o	My sister takes care of our parents' garden.	Moja siostra zajmuje się ogrodem naszych rodziców.
bring up	wychowywać	She was brought up by her grandparents.	Wychowywali ją dziadkowie.

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
grow up	dorastać	Tomek grew up in a small town near Lublin.	Tomek dorastał w małym mieście pod Lublinem.
fall out (with)	pokłócić się (z)	Kasia and Ola fell out over money.	Kasia i Ola pokłóciły się o pieniądze.
make up	pogodzić się	They argued, but they made up the next day.	Pokłócili się, ale następnego dnia się pogodzili.
count on	liczyć na	You can always count on me.	Zawsze możesz na mnie liczyć.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania 1–8 czasownikiem frazowym w odpowiedniej formie.

1. My neighbour will ____ our dog while we're on holiday.
2. Do you ____ your boss? (dogadujesz się z szefem?)
3. Piotr ____ in Gdańsk, but now he lives in Kraków.
4. Don't worry, you can ____ me.
5. The brothers ____ about the car and didn't speak for a month.
6. After the argument, they hugged and ____.
7. She ____ three children on her own.
8. Who will ____ the plants when we're away? (użyj zwrotu z *care*)

9. Wybierz poprawną opcję: *It's important to look after / look for your health.*
10. Przetłumacz: „Dbaj o siebie!”

Typowy błąd Polaków: *I was grown up in Poznań*. Poprawnie: *I grew up in Poznań* (dorastanie – mówisz o sobie) albo *I was brought up in Poznań* (wychowanie – ktoś cię wychował). *Grow up* nie występuje w stronie biernej.

Grupa 3.4 – Podróże i przemieszczanie się

Poziom: A2 · Czas: ok. 20 min · Cel: radzić sobie na lotnisku, w hotelu i w komunikacji miejskiej

Wyruszanie, meldowanie się, wsiadanie i wysiadanie, odbieranie kogoś z lotniska – czasowniki, które przydadzą się na każdym wyjeździe.

WYJAŚNIENIE

Do autobusu, pociągu, tramwaju, samolotu i na statek **wsiadamy** przez *get on* i wysiadamy przez *get off*. Do samochodu i taksówki – *get in / get into* i *get out of*. Prosta zasada: jeśli w środku można stać i chodzić, użyj *on/off*; jeśli trzeba się schylić i usiąść, użyj *in/out*.

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
set off	wyruszać	We'll set off at five to avoid the traffic.	Wyruszymy o piątej, żeby uniknąć korków.
check in	odprawić się, zameldować się	You can check in online 24 hours before the flight.	Możesz odprawić się online na 24 godziny przed lotem.
check out	wymeldować się	We have to check out by 11 a.m.	Musimy się wymeldować do 11:00.

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
get on	wsiadać (do autobusu, pociągu)	Get on the number 7 bus outside the station.	Wsiądź do autobusu nr 7 przed dworcem.
get off	wysiadać	Get off at the third stop.	Wysiądź na trzecim przystanku.
pick up	odebrać (kogoś)	I'll pick you up from the airport.	Odbiorę cię z lotniska.
drop off	podwieźć i wysadzić, podrzucić	Can you drop me off at the station?	Możesz podrzucić mnie na dworzec?
look around	rozejrzeć się, pozwiedzać	We've got two hours to look around the old town.	Mamy dwie godziny, żeby pozwiedzać stare miasto.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania 1–7 czasownikiem frazowym w odpowiedniej formie.

1. Our flight is at seven, so we need to ____ very early.
2. Excuse me, where do I ____ for the flight to London?
3. ____ the tram here and ____ at the fourth stop.
4. My brother will ____ us ____ at the station at six.
5. Could you ____ me ____ in front of the hotel?
6. What time do we have to ____ of the hotel?

7. We didn't buy anything – we just wanted to ____.
8. Wybierz poprawną opcję: *Get in / Get on the taxi, please.*
9. Przetłumacz: „Odbiorę cię o ósmej.”
10. Popraw błąd: *I'll pick up you at the airport.*

Wskazówka: *pick up* ma też inne znaczenia: „podnieść” (*pick up your bag*), „kupić po drodze” (*pick up some bread*) i „złapać, nauczyć się mimochodem” (*I picked up some Spanish on holiday*).

Grupa 3.5 – Telefon i komunikacja

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: prowadzić rozmowę telefoniczną i reagować w rozmowie

Rozmowa przez telefon po angielsku stresuje wiele osób. Te osiem czasowników sprawi, że poradzisz sobie z oddzwanianiem, czekaniem na linii i proszeniem o głośniejsze mówienie.

WYJAŚNIENIE

Hold on to zwykłe „chwileczkę" – można go używać także poza telefonem. *Go on* ma dwa częste znaczenia: „mów dalej, kontynuuj" (*Go on, I'm listening*) i „dziać się" (*What's going on?* – „Co się dzieje?"). *Find out* to „dowiedzieć się" – czegoś, czego wcześniej się nie wiedziało.

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
call back	oddzwonić	I'm in a meeting – can I call you back in ten minutes?	Jestem na spotkaniu, mogę oddzwonić za dziesięć minut?
hang up	rozłączyć się	Please don't hang up, I'll transfer your call.	Proszę się nie rozłączać, przełączę rozmowę.
hold on	chwileczkę, poczekać (na linii)	Hold on a second, I'll get a pen.	Chwileczkę, wezmę długopis.

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
speak up	mówić głośniej	Could you speak up a bit? The line is bad.	Możesz mówić trochę głośniej? Słabo słychać.
get through (to)	dodzwonić się (do)	It's hard to get through to the bank on Mondays.	W poniedziałki trudno dodzwonić się do banku.
point out	zwrócić uwagę na, wskazać	She pointed out a mistake in my report.	Zwróciła uwagę na błąd w moim raporcie.
find out	dowiedzieć się	Can you find out what time the shop closes?	Możesz się dowiedzieć, o której zamykają sklep?
go on	mówić dalej; dziać się	Go on, I'm listening. / What's going on?	Mów dalej, słucham. / Co się dzieje?

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania 1–8 czasownikiem frazowym w odpowiedniej formie.

1. Sorry, I can't talk now. I'll ____ you ____ later.
2. The line is really bad. Could you ____, please?
3. ____ a moment, I'll check my calendar.
4. I've been calling the office all morning, but I can't ____.
5. He was so angry that he ____ without saying goodbye.

6. I need to ____ how much the tickets cost.
7. My colleague ____ that the date on the invoice was wrong.
8. There's a lot of noise outside. What's ____?
9. Przetłumacz: „Mów dalej, słucham.”

Wskazówka: gotowy zestaw na trudną rozmowę telefoniczną: *Sorry, could you speak up? – Could you hold on a moment? – Can I call you back later?* Naucz się tych trzech zdań na pamięć.

Grupa 3.6 – Plany, decyzje i uczucia

Poziom: B1 · Czas: ok. 25 min · Cel: mówić o planach, pomysłach i decyzjach

Tu znajdziesz słynne look forward to, a także czasowniki do mówienia o pomysłach, rezygnowaniu i wybieraniu. Przydadzą się i w pracy, i w rozmowie ze znajomymi.

WYJAŚNIENIE

Look forward to znaczy „nie móc się doczekać, cieszyć się na coś". Po *to* stoi rzeczownik albo forma **-ing**, nigdy bezokolicznik: *I'm looking forward to the trip / to seeing you*. W formalnych wiadomościach często kończy się nim list: *I look forward to hearing from you* – „Czekam na odpowiedź". *End up* opisuje, jak coś się w końcu skończyło, często inaczej, niż planowano.

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
look forward to	nie móc się doczekać, cieszyć się na	I'm looking forward to the holidays.	Nie mogę się doczekać wakacji.
give up	poddać się, zrezygnować, rzucić	Don't give up – you're almost there!	Nie poddawaj się, już prawie się udało!
come up with	wymyślić (pomysł, rozwiązanie)	We need to come up with a better plan.	Musimy wymyślić lepszy plan.

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
think over	przemyśleć	Let me think it over and I'll let you know tomorrow.	Daj mi to przemyśleć, jutro dam ci znać.
end up	skończyć (na czymś), wylądować	They wanted to eat out, but they ended up cooking at home.	Chcieli zjeść na mieście, a skończyło się na gotowaniu w domu.
work out	udać się, ułożyć się; (też: ćwiczyć)	Don't worry, everything will work out.	Nie martw się, wszystko się ułoży.
turn down	odrzucić (propozycję)	She turned down the job offer because of the salary.	Odrzuciła ofertę pracy ze względu na pensję.
go for	zdecydować się na, wybrać	I think I'll go for the fish.	Chyba wezmę rybę.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania 1–8 czasownikiem frazowym lub właściwą formą czasownika.

1. I'm really looking forward to ____ (see) my family.
2. It's a great offer. Why did you ____ it ____?
3. My dad ____ sugar in his coffee last year and he doesn't miss it.
4. We need to ____ a name for our new project.

5. I'm not sure. Can I ____ it ____ until Monday?
6. We got lost and ____ in a small village in the mountains.
7. Can't decide between the red one and the blue one? ____ the red one!
8. I'm worried about the move, but I'm sure it will all ____.
9. Popraw błąd: *I look forward to meet you.*
10. Przetłumacz: „Nie mogę się doczekać weekendu.”

Typowy błąd Polaków: *I'm looking forward to see you.* To *to* jest przyimkiem, nie częścią bezokolicznika, więc po nim zawsze *-ing*: *to seeing you*. Jeśli to trudne, zapamiętaj gotowe zdanie: *I'm looking forward to seeing you.*

Grupa 3.7 – Zakupy i pieniądze

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: rozmawiać o zakupach, zwrotach i oszczędzaniu

Przymierzanie, zwracanie towaru, porównywanie cen i oszczędzanie – codzienne sprawy, o których łatwiej mówić z czasownikami frazowymi.

WYJAŚNIENIE

Run out of to bardzo przydatny zwrot: „skończyło mi się coś". Po polsku podmiotem jest rzecz („skończył się chleb"), a po angielsku – osoba: *We've run out of bread*. Można też powiedzieć *The bread has run out*, ale wersja z osobą jest częstsza. *Take back* w sklepie znaczy „oddać towar" (z punktu widzenia klienta).

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
run out of	skończyć się (komuś coś)	We've run out of bread.	Skończył nam się chleb.
try on	przymierzać	Can I try on these jeans?	Mogę przymierzyć te dżinsy?
take back	oddać, zwrócić (do sklepu)	These shoes are too small – I'm going to take them back.	Te buty są za małe, oddam je do sklepu.

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
shop around	porównywać ceny w różnych sklepach	It's worth shopping around before you buy a new phone.	Warto porównać ceny przed zakupem nowego telefonu.
save up (for)	odkładać pieniądze (na)	They're saving up for a new car.	Odkładają na nowy samochód.
pay back	oddać (pożyczone pieniądze)	I'll pay you back on Friday.	Oddam ci w piątek.
sell out	wyprzedać się	The concert tickets sold out in an hour.	Bilety na koncert wyprzedały się w godzinę.
cut down on	ograniczyć	I'm trying to cut down on sweets.	Staram się ograniczać słodycze.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania 1–8 czasownikiem frazowym w odpowiedniej formie.

1. These trousers look nice. Can I ____ them ____?
2. We've ____ milk. Can you buy some on your way home?
3. Thanks for lending me 50 zł. I'll ____ you ____ tomorrow.
4. The jacket has a hole in it. I'm going to ____ it ____ to the shop.

5. Sorry, the new model has ____. We'll have more next week.
6. Don't buy the first sofa you see – ____ first.
7. My son is ____ for a new bike.
8. I want to ____ coffee – I drink five cups a day!
9. Przetłumacz: „Skończyła nam się kawa.”

Typowy błąd Polaków: *The milk finished.* Brzmi to nienaturalnie. Powiedz: *We've run out of milk* albo *There's no milk left.*

Grupa 3.8 – Szukanie, odkrycia i kłopoty

Poziom: B1 · Czas: ok. 25 min · Cel: opowiadać o tym, co się znalazło, zepsuło albo co trzeba znosić

Tu jest come across – „natknąć się na coś przypadkiem” – oraz czasowniki do opisywania drobnych codziennych kłopotów: awarii, spóźnień i hałaśliwych sąsiadów.

WYJAŚNIENIE

Uwaga na trzy czasowniki z *look*: *look for* – szukać, *look up* – sprawdzić (w słowniku, w internecie), *look after* – opiekować się. *Come across* oznacza przypadkowe znalezienie: nie szukasz, a jednak trafiasz. W wyrażeniu *come across as* znaczy też „sprawiać wrażenie”: *He comes across as a bit shy* („Sprawia wrażenie trochę nieśmiałego”).

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
come across	natknąć się na, trafić na	Anna came across an old letter while she was tidying the attic.	Anna natknęła się na stary list, kiedy sprzątała strych.
look for	szukać	I'm looking for the train station.	Szukam dworca kolejowego.
look up	sprawdzić (w słowniku, w sieci)	If you don't know a word, look it up.	Jeśli nie znasz słowa, sprawdź je.

Phrasal verb	Znaczenie	Przykład	Tłumaczenie
figure out	rozgryźć, zrozumieć	I can't figure out how this machine works.	Nie mogę rozgryźć, jak działa ta maszyna.
break down	zepsuć się (maszyna, samochód)	Our car broke down on the motorway.	Zepsuł nam się samochód na autostradzie.
turn up	zjawić się; odnaleźć się	He turned up an hour late. / My keys turned up in my coat pocket.	Zjawił się godzinę później. / Klucze znalazły się w kieszeni płaszcza.
put up with	znosić, tolerować	I can't put up with this noise any longer.	Nie mogę dłużej znosić tego hałasu.
get over	dojść do siebie (po czymś), przeboleć	It took her weeks to get over the flu.	Doszła do siebie po grypie dopiero po kilku tygodniach.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania 1–8 czasownikiem frazowym w odpowiedniej formie.

1. I've lost my glasses. Can you help me ____ them?
2. Yesterday I ____ a lovely little café near the river.
3. If you don't know the word, ____ it ____ in the dictionary.
4. Oh no, the washing machine has ____ again.

5. I've read the instructions three times, but I still can't ____ how to set the alarm.
6. Nobody invited him, but he ____ at the party anyway.
7. How do you ____ your noisy neighbours?
8. It took him a long time to ____ the break-up.
9. Wybierz poprawną opcję: *I'm looking for / looking after my phone. Have you seen it?*
10. Przetłumacz: „Trafiliśmy na świetną restaurację.” (użyj *come across*)

Typowy błąd Polaków: *I searched my keys*. *Search* oznacza „przeszukać” (miejsce): *I searched the whole flat*. Jeśli szukasz rzeczy, powiedz: *I looked for my keys*.

Odpowiedzi

Grupa 3.1 – Codzienna rutyna i dom

1. turn on
2. get up
3. take off
4. Put on
5. tidy up
6. wash up
7. turn off

8. wake up
9. I turned it off.
10. Put on your hat. / Put your hat on.

Grupa 3.2 – Praca i obowiązki

1. call off
2. fill in
3. put off
4. set up
5. deal with
6. carry on
7. hand in
8. sort (it) out
9. Let's put it off until next week.
10. We called it off.

Grupa 3.3 – Ludzie i relacje

1. look after
2. get on with (lub: get on well with)
3. grew up
4. count on
5. fell out
6. made up

7. brought up
8. take care of
9. look after
10. Take care of yourself!

Grupa 3.4 – Podróże i przemieszczanie się

1. set off
2. check in
3. Get on … get off
4. pick (us) up
5. drop (me) off
6. check out
7. look around
8. Get in (taksówka = samochód)
9. I'll pick you up at eight.
10. I'll pick you up at the airport.

Grupa 3.5 – Telefon i komunikacja

1. call (you) back
2. speak up
3. Hold on
4. get through
5. hung up

6. find out
7. pointed out
8. going on
9. Go on, I'm listening.

Grupa 3.6 – Plany, decyzje i uczucia

1. seeing
2. turn (it) down
3. gave up
4. come up with
5. think (it) over
6. ended up
7. Go for
8. work out
9. I look forward to meeting you.
10. I'm looking forward to the weekend.

Grupa 3.7 – Zakupy i pieniądze

1. try (them) on
2. run out of
3. pay (you) back
4. take (it) back
5. sold out

6. shop around
7. saving up
8. cut down on
9. We've run out of coffee.

Grupa 3.8 – Szukanie, odkrycia i kłopoty

1. look for
2. came across
3. look (it) up
4. broken down
5. figure out
6. turned up
7. put up with
8. get over
9. looking for
10. We came across a great restaurant.

Wyrażenia i kolokacje

Kolokacja to połączenie słów, które „po prostu tak się mówi". Po polsku „podejmujemy decyzję", a nie „robimy decyzję"; „pada ulewny deszcz", a nie „silny deszcz". Po angielsku jest tak samo – tylko połączenia są inne. Mówi się *make a decision*, *heavy rain*, *strong coffee*. Kiedy tłumaczysz słowo po słowie z polskiego, łatwo powiedzieć coś, co jest zrozumiałe, ale brzmi obco.

W tym rozdziale masz pięć lekcji: **make czy do**, **have czy take**, wszechobecne **get**, **przymiotnik + rzeczownik** oraz **stałe wyrażenia** używane na co dzień. Ucz się ich całymi połączeniami i od razu wstawiaj do zdań o sobie.

Lekcja 4.1 – Make czy do?

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: nie mylić make i do w codziennych zwrotach

Oba czasowniki tłumaczymy jako „robić", ale Anglicy wyraźnie je rozróżniają. Po tej lekcji będziesz wiedzieć, kiedy co wybrać – i zapamiętasz kilkanaście najczęstszych połączeń.

WYJAŚNIENIE

Make to zwykle „wytworzyć, stworzyć coś, czego wcześniej nie było": posiłek, hałas, decyzję, błąd, plan. **Do** to „wykonywać czynność, pracę, zadanie": zakupy, prace domowe, sport, kurs. Zasada nie działa w 100%, dlatego najlepiej uczyć się gotowych połączeń.

English	Po polsku
make a decision	podjąć decyzję
make a mistake	popełnić błąd
make a phone call	zadzwonić, wykonać telefon
make an appointment	umówić się (na wizytę)
make money	zarabiać pieniądze
make friends	zaprzyjaźnić się, poznawać przyjaciół
make dinner / make a cake	zrobić kolację / upiec ciasto
make (a) noise	hałasować
make an effort	postarać się, zadać sobie trud

English	Po polsku
make sure	upewnić się
do the shopping	robić zakupy
do the housework / do the dishes	wykonywać prace domowe / zmywać
do homework	odrabiać lekcje
do sport / do exercise	uprawiać sport / ćwiczyć
do someone a favour	wyświadczyć komuś przysługę
do your best	zrobić wszystko, co w twojej mocy
do a course	robić kurs, uczestniczyć w kursie
do business	robić interesy

ĆWICZENIA

Wstaw *make* lub *do* w odpowiedniej formie.

1. Can you ____ me a favour?
2. I've ____ a mistake in the form.
3. We usually ____ the shopping on Saturdays.
4. It's hard to ____ friends in a new city.
5. I need to ____ a phone call. I'll be back in a minute.
6. Don't worry about the exam. Just ____ your best.
7. Who's going to ____ dinner tonight?
8. She ____ a course in Excel last year.
9. Please don't ____ so much noise – the baby's asleep.
10. Have you ____ a decision yet?

Typowy błąd Polaków: *I did a mistake*. Poprawnie: *I made a mistake*. Podobnie *make a decision* (nie *do a decision*) i *do the shopping* (nie *make the shopping*).

Lekcja 4.2 – Have czy take?

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: poprawnie mówić o posiłkach, przerwach, zdjęciach i transporcie

Po polsku „jemy śniadanie”, „robimy zdjęcie”, „bierzemy taksówkę”. Po angielsku w wielu takich zwrotach pojawia się have albo take. Te połączenia słychać w każdej rozmowie.

WYJAŚNIENIE

Have łączymy z posiłkami, odpoczynkiem, rozmową i doświadczeniami: *have lunch, have a rest, have a chat, have a good time*. **Take** łączymy z czynnościami, w których coś „bierzemy” lub w czymś uczestniczymy: *take a photo, take a bus, take an exam, take part*. Prysznic: Brytyjczycy częściej mówią *have a shower*, Amerykanie *take a shower* – obie wersje są poprawne.

English	Po polsku
have breakfast / lunch / dinner	jeść śniadanie / obiad / kolację
have a shower	wziąć prysznic
have a good time	dobrze się bawić
have a look (at)	rzucić okiem (na)
have a rest	odpocząć
have a chat	pogadać
have a question / a problem	mieć pytanie / problem

English	Po polsku
take a photo	zrobić zdjęcie
take a break	zrobić sobie przerwę
take a taxi / the bus	pojechać taksówką / autobusem
take an exam	zdawać egzamin
take a seat	usiąść, zająć miejsce
take your time	nie spiesz się
take part (in)	wziąć udział (w)
take notes	robić notatki
take a risk	zaryzykować

ĆWICZENIA

Wstaw *have* lub *take* w odpowiedniej formie.

1. Let's ____ a break – we've been working for three hours.
2. We ____ breakfast at half past seven every day.
3. Could you ____ a photo of us, please?
4. Did you ____ a good time at the party?
5. It's raining – let's ____ a taxi.
6. Can I ____ a look at your notes?
7. Please ____ a seat. The manager will see you in a moment.

8. Many local schools ____ part in the competition every year.
9. There's no hurry – ____ your time.
10. I'd like to ____ a quick chat with you after the meeting.

Typowy błąd Polaków: *I make a photo*. Poprawnie: *I take a photo*. Uwaga też na egzamin: *take an exam* to „zdawać”, a *pass an exam* to „zdać” (z wynikiem pozytywnym).

Lekcja 4.3 – Wszechstronne get

Poziom: B1 · Czas: ok. 25 min · Cel: rozumieć i używać get w jego najczęstszych znaczeniach

Get to jeden z najczęściej używanych czasowników w mówionym angielskim. Może znaczyć „dostać", „kupić", „dotrzeć", „stawać się", a nawet „rozumieć". Kiedy go opanujesz, wiele zdań zrobi się prostszych.

WYJAŚNIENIE

Najważniejsze znaczenia: **dostać, otrzymać** (*get a message*), **kupić, załatwić** (*get some bread*), **dotrzeć** (*get home, get to work*), **stawać się** + przymiotnik (*get tired, get dark, get better*), **rozumieć** (*I don't get it*). Do tego stałe połączenia: *get ready, get lost, get married, get used to*. W języku formalnym zamiast *get* często używa się bardziej „eleganckich" czasowników: *receive, buy, arrive, become, understand*.

English	Po polsku
Did you get my message?	Czy dotarła do ciebie moja wiadomość?
Can you get some bread on your way home?	Kupisz chleb po drodze do domu?
What time do you usually get home?	O której zwykle wracasz do domu?
How do I get to the station?	Jak dojść / dojechać na dworzec?

English	Po polsku
It's getting dark.	Robi się ciemno.
Sorry, I don't get it.	Przepraszam, nie rozumiem.
We need to get ready – the taxi is coming.	Musimy się szykować, zaraz przyjedzie taksówka.
They got married in June.	Pobrali się w czerwcu.
Be careful not to get lost in the old town.	Uważaj, żeby nie zgubić się na starym mieście.
I'm getting used to my new job.	Przyzwyczajam się do nowej pracy.
Get well soon!	Wracaj szybko do zdrowia!

ĆWICZENIA

Zadania 1–4: wstaw *get* w odpowiedniej formie. Zadania 5–8: zastąp *get* innym czasownikiem o tym samym znaczeniu. Zadania 9–10: przetłumacz.

1. Winter is coming. It's ____ colder every day.
2. What time did you ____ to the office this morning?
3. Sorry, I don't ____ the joke. Can you explain it?
4. Hurry up and ____ ready! We're leaving in five minutes.
5. *I got a letter from my aunt.* → I ____ a letter from my aunt.
6. *Can you get some milk at the shop?* → Can you ____ some milk at the shop?
7. *When did you get home?* → When did you ____ home?

8. *She got very angry*. → She ____ very angry.
9. „Jak dojechać do centrum?”
10. „Zgubiliśmy się.”

Wskazówka: *get to* + miejsce, ale *get home* bez *to* – tak samo jak *go home*. Mówimy *I got home at six*, nigdy *I got to home*.

Lekcja 4.4 – Przymiotnik + rzeczownik

Poziom: B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: dobierać właściwy przymiotnik do rzeczownika

Mocna kawa, ulewny deszcz, wysoka cena, bliski przyjaciel – po polsku te połączenia przychodzą same. Po angielsku przymiotniki często są inne, niż podpowiada tłumaczenie słowo po słowie.

WYJAŚNIENIE

Deszcz i ruch uliczny są po angielsku „ciężkie” (*heavy rain, heavy traffic*), a kawa i akcent – „silne” (*strong coffee, strong accent*). Ceny są „wysokie” (*high prices*), a rzeczy – „drogie” (*expensive things*). Nie mówi się *expensive prices*. Szybkie pytanie to *a quick question*, a nie *a fast question*: *fast* opisuje głównie prędkość ruchu (*a fast car*).

English	Po polsku	Nie mów...
strong coffee / tea	mocna kawa / herbata	powerful coffee
heavy rain	ulewa, ulewny deszcz	strong rain
heavy traffic	duży ruch, korki	big traffic
high prices	wysokie ceny	expensive prices
a quick question	krótkie pytanie	a fast question

English	Po polsku	Nie mów...
a close friend	bliski przyjaciel / bliska przyjaciółka	a near friend
a light meal	lekki posiłek	a thin meal
free time	czas wolny	empty time
a strong accent	wyraźny akcent	a hard accent
a serious problem	poważny problem	a heavy problem
a long way	daleko, długa droga	a far way
bad luck	pech	weak luck

ĆWICZENIA

Wybierz poprawny przymiotnik. W zadaniu 10 popraw zdanie.

1. I need a very ____ coffee this morning. (strong / powerful)
2. There was ____ rain all night. (heavy / strong)
3. Sorry I'm late – there was ____ traffic in the city centre. (heavy / big)
4. Flats in this area are sold at very ____ prices. (high / expensive)
5. Can I ask you a ____ question? (quick / fast)
6. Marta is a ____ friend of mine. (close / near)
7. I'm not very hungry – I'd like a ____ meal. (light / thin)

8. What do you do in your ____ time? (free / empty)
9. He speaks English with a ____ Scottish accent. (strong / hard)
10. Popraw błąd: *The prices in this shop are very expensive.*

Wskazówka: kiedy nie wiesz, który przymiotnik pasuje, wpisz całe połączenie w cudzysłowie do wyszukiwarki i porównaj liczbę wyników, np. „heavy rain” i „strong rain”. Częstsze połączenie zwykle jest tym naturalnym.

Lekcja 4.5 – Stałe wyrażenia na co dzień

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: używać krótkich, gotowych zwrotów w rozmowie

Krótkie wyrażenia, które sprawiają, że rozmowa brzmi naturalnie: „nic nie szkodzi", „nic dziwnego", „przynajmniej", „ty decydujesz". Nie da się ich przetłumaczyć słowo po słowie – trzeba je znać.

WYJAŚNIENIE

Te wyrażenia są stałe: nie zmieniasz w nich słów ani kolejności. Uwaga na dwie pary: *on time* (punktualnie, o czasie) i *in time* (na czas, zanim będzie za późno); *on purpose* (celowo) i *by mistake* (przez pomyłkę).

English	Po polsku	Przykład
It's up to you.	Ty decydujesz. / Zależy od ciebie.	– Tea or coffee? – It's up to you.
Never mind.	Nieważne. / Nic nie szkodzi.	Never mind, we can try again tomorrow.
No wonder…	Nic dziwnego, że…	No wonder you're tired – you've been working all day.
in the end	w końcu, ostatecznie	In the end, we stayed at home.
at least	przynajmniej	At least it isn't raining.
on purpose	celowo, specjalnie	Sorry, I didn't do it on purpose.
by mistake	przez pomyłkę	I sent the message to my boss by mistake.

English	Po polsku	Przykład
for ages	od wieków, bardzo długo	I haven't seen you for ages!
in a hurry	w pośpiechu	Sorry, I'm in a hurry. Can we talk later?
on time / in time	punktualnie / na czas	The train arrived on time. We got there just in time.
as soon as possible	jak najszybciej	Please call me back as soon as possible.
It's not worth it.	Nie warto.	Don't argue with him – it's not worth it.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania wyrażeniem z tabeli.

1. I didn't break it ____ – it was an accident.
2. Sorry, I took your umbrella ____. They look the same.
3. We waited for an hour, but ____ the bus came.
4. – Pizza or pasta? – I don't mind. ____
5. Hi, Monika! I haven't seen you ____!
6. He works twelve hours a day. ____ he's always tired.
7. – Sorry, I forgot your book. – ____, bring it tomorrow.
8. The train left ____ – at exactly 8:15.
9. It's a long trip, but ____ the weather is good.
10. Przetłumacz: „Nie warto.”

> Typowy błąd Polaków: *at the end* zamiast *in the end*. *At the end of* oznacza „na końcu czegoś” (*at the end of the street, at the end of the film*), a *in the end* – „w końcu, ostatecznie”.

Odpowiedzi

Lekcja 4.1 – Make czy do?

1. do
2. made
3. do
4. make
5. make
6. do
7. make
8. did
9. make
10. made

Lekcja 4.2 – Have czy take?

1. take
2. have
3. take
4. have

5. take
6. have
7. take
8. take
9. take
10. have

Lekcja 4.3 – Wszechstronne get

1. getting
2. get
3. get
4. get
5. received
6. buy
7. arrive
8. became
9. How do I get to the city centre?
10. We got lost.

Lekcja 4.4 – Przymiotnik + rzeczownik

1. strong
2. heavy
3. heavy

4. high
5. quick
6. close
7. light
8. free
9. strong
10. The prices in this shop are very high. / Things in this shop are very expensive.

Lekcja 4.5 – Stałe wyrażenia na co dzień

1. on purpose
2. by mistake
3. in the end
4. It's up to you.
5. for ages
6. No wonder
7. Never mind
8. on time
9. at least
10. It's not worth it.

Wzorce zdań

Wzorzec zdania to gotowy szkielet, do którego wstawiasz własne słowa. Kiedy znasz *I'm thinking of…*, możesz powiedzieć setki zdań: *I'm thinking of changing my job / moving to Gdynia / learning to swim*. Nie musisz za każdym razem budować zdania od zera – wystarczy podmienić końcówkę.

Właśnie dlatego wzorce tak bardzo pomagają w płynności. Mózg ma gotowy początek zdania, a ty skupiasz się tylko na tym, co chcesz powiedzieć. W tym rozdziale znajdziesz **42 wzorce w 6 lekcjach**: prośby, plany, opinie, doświadczenia, rady i reakcje.

Jak ćwiczyć wzorce

1. Przeczytaj wzorzec i przykład na głos trzy razy.
2. Zrób trzy własne zdania z tym samym początkiem – o swojej pracy, rodzinie, planach.
3. Zwróć uwagę na to, **co stoi po wzorcu**: bezokolicznik (*to go*), forma *-ing* (*going*) czy całe zdanie. To najczęstsze źródło błędów.
4. Następnego dnia powtórz swoje zdania z pamięci, bez patrzenia w książkę.

Po wzorcu stoi…	Przykłady wzorców
bezokolicznik z *to*	I'd like to…, I'm planning to…, I've decided to…, I can't wait to…
bezokolicznik bez *to*	Could you…?, Why don't we…?, Let's…, You should…, You'd better…, I'd rather…, I might…
forma *-ing*	Would you mind…?, I'm thinking of…, How about…?, It's worth…, I'm used to…
rzeczownik lub zdanie	It depends on…, I'm not sure if…, The thing is…, It seems that…

Lekcja 5.1 – Prośby i grzeczne pytania

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: prosić o coś uprzejmie w sklepie, w pracy i w podróży

Siedem wzorców, dzięki którym poprosisz o pomoc, o rachunek czy o pozwolenie – grzecznie i naturalnie, a nie rozkazująco.

WYJAŚNIENIE

Po polsku uprzejmość często wyrażamy trybem przypuszczającym („czy mógłby pan…"). Po angielsku podobną rolę pełnią *would* i *could*. *I'd like to* to skrót od *I would like to* – grzeczniejsza wersja *I want to*. Uwaga na *Would you mind*: po nim stoi forma *-ing*, a odpowiedź „nie ma problemu" brzmi *No, not at all* (bo pytamy dosłownie: „Czy masz coś przeciwko?").

Wzorzec	Przykład	Po polsku
I'd like to + bezokolicznik	I'd like to book a table for two at seven.	Poproszę rezerwację stolika dla dwóch osób na siódmą.
Could you + bezokolicznik?	Could you help me with this bag?	Pomożesz mi z tą torbą?
Would you mind + -ing?	Would you mind opening the window?	Czy mogę prosić o otwarcie okna?
Do you mind if I…?	Do you mind if I sit here?	Nie przeszkadza ci, jeśli tu usiądę?

Wzorzec	Przykład	Po polsku
Can I have…?	Can I have the bill, please?	Poproszę rachunek.
I was wondering if you could…	I was wondering if you could send me the price list.	Czy byłaby możliwość przesłania mi cennika?
Is it OK if I…?	Is it OK if I leave a bit earlier today?	Czy mogę dziś wyjść trochę wcześniej?

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania odpowiednim wzorcem lub formą czasownika.

1. ____ book a table for two, please. (grzeczne „chcę”)
2. Would you mind ____ (close) the door?
3. ____ if I sit here? („Nie przeszkadza ci…”)
4. ____ have the bill, please?
5. ____ help me with this bag? („Możesz…”)
6. I was wondering ____ you could send me the price list.
7. ____ if I leave a bit earlier today? („Czy to w porządku…”)
8. Popraw błąd: *Would you mind to wait a moment?*

Typowy błąd Polaków: *I want a coffee*. Gramatycznie poprawne, ale w kawiarni brzmi dość obcesowo. Powiedz: *Can I have a coffee, please?* albo *I'd like a coffee, please*.

Lekcja 5.2 – Plany i zamiary

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: mówić o planach – pewnych, niepewnych i dopiero rozważanych

Planujesz, zastanawiasz się, już się zdecydowało, a może tylko „być może”? Siedem wzorców pozwoli ci dokładnie powiedzieć, na jakim etapie jest twój plan.

WYJAŚNIENIE

Wzorce różnią się pewnością. *I'm thinking of* + *-ing* – dopiero rozważasz. *I might* – może tak, może nie. *I'm planning to* i *I'm going to* – masz plan. *I've decided to* – decyzja zapadła. *I'm about to* – za chwilę coś zrobisz. *I'd rather* – wolisz coś innego (po nim bezokolicznik bez *to*).

Wzorzec	Przykład	Po polsku
I'm thinking of + -ing	I'm thinking of changing my job.	Myślę o zmianie pracy.
I'm planning to + bezokolicznik	I'm planning to visit my aunt in May.	Planuję odwiedzić ciocię w maju.
I'm going to + bezokolicznik	I'm going to start running in spring.	Zamierzam zacząć biegać na wiosnę.
I'm about to + bezokolicznik	I'm about to leave – can I call you later?	Właśnie wychodzę, mogę zadzwonić później?
… has decided to + bezokolicznik	Anna has decided to learn Spanish.	Anna postanowiła uczyć się hiszpańskiego.

Wzorzec	Przykład	Po polsku
I'd rather + bezokolicznik (than…)	I'd rather stay at home than go out in this rain.	Wolę zostać w domu, niż wychodzić w taki deszcz.
I might + bezokolicznik	I might go to the gym later.	Może później pójdę na siłownię.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania.

1. I'm thinking of ____ (buy) a new car.
2. Quick, sit down – the film is ____ start!
3. After a long talk with her family, Anna has ____ to change her job.
4. We're ____ to visit Scotland next summer. We've already booked the flights.
5. I'd rather ____ (stay) at home tonight.
6. I'm not sure yet, but I ____ come to the party.
7. Look at those clouds – it's ____ rain.
8. Przetłumacz: „Myślę o tym, żeby zapisać się na kurs tańca."

Typowy błąd Polaków: *I'm thinking about to change my job*. Po *thinking of* (lub *about*) zawsze *-ing*: *I'm thinking of changing my job*.

Lekcja 5.3 – Opinie i niepewność

Poziom: B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: wyrażać zdanie i ostrożnie mówić o tym, czego nie wiesz na pewno

W rozmowie rzadko mówimy „tak” albo „nie”. Częściej: „to zależy”, „wydaje mi się”, „nie wiem na pewno”, „problem w tym, że…”. Te wzorce dają ci czas do namysłu i brzmią bardzo naturalnie.

WYJAŚNIENIE

It depends on – zawsze z *on*, nigdy *from*. Po angielsku przeczenie stawiamy zwykle przy *think*: *I don't think it's a good idea* („Nie sądzę, żeby to był dobry pomysł”), a nie *I think it isn't*. *The thing is…* to bardzo przydatny wstęp, kiedy chcesz wyjaśnić problem albo grzecznie odmówić.

Wzorzec	Przykład	Po polsku
It depends on…	– Are you coming? – It depends on the weather.	– Przyjdziesz? – To zależy od pogody.
I don't think…	I don't think it's a good idea.	Nie sądzę, żeby to był dobry pomysł.
It seems that… / It looks like…	It seems that nobody is at home.	Wygląda na to, że nikogo nie ma w domu.
I'm not sure if…	I'm not sure if the shop is open today.	Nie wiem na pewno, czy sklep jest dziś otwarty.
In my opinion,…	In my opinion, the film was too long.	Moim zdaniem film był za długi.

Wzorzec	Przykład	Po polsku
The thing is,...	I'd love to come. The thing is, I'm working on Saturday.	Z chęcią, tylko problem w tym, że w sobotę pracuję.
I'd say...	– How far is it? – I'd say about thirty kilometres.	– Jak daleko? – Na oko jakieś trzydzieści kilometrów.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania.

1. – Are you coming tomorrow? – It depends ____ the weather.
2. I don't think ____ a good idea to drive in this snow.
3. ____ that nobody is at home – all the lights are off.
4. I'm not sure ____ the museum is open on Mondays.
5. ____, the first film was better than the second one. („Moim zdaniem”)
6. I'd love to go, but ____, I don't have enough money. („problem w tym”)
7. – How long does it take? – ____ about twenty minutes. („Na oko”)
8. Popraw błąd: *It depends from the price.*

Wskazówka: *It depends* możesz powiedzieć także samodzielnie, bez dalszej części, kiedy potrzebujesz chwili do namysłu: – *Do you like football? – Well, it depends…*

Lekcja 5.4 – Doświadczenia, zwyczaje i zmiany

Poziom: B1 · Czas: ok. 25 min · Cel: opowiadać o tym, co się przeżyło, jak było kiedyś i od kiedy coś trwa

„Zdarzyło ci się być w…?", „Kiedyś mieszkaliśmy na wsi", „Uczę się od dwóch lat" – takie zdania pojawiają się w każdej rozmowie zapoznawczej. Tu masz na nie gotowe wzorce.

WYJAŚNIENIE

Pytając o doświadczenie życiowe, używamy *Have you ever + III forma*. *Used to* opisuje to, co było kiedyś, a już nie jest. Uwaga: *I'm used to + -ing* to coś zupełnie innego – przyzwyczajenie („to dla mnie normalne, przywykło się do…"). A „od dwóch lat" po angielsku to *for two years* z czasem *Present Perfect Continuous*: *I've been learning…*, nigdy *I am learning since….*

Wzorzec	Przykład	Po polsku
Have you ever + III forma?	Have you ever been to London?	Zdarzyło ci się kiedyś być w Londynie?
… has never + III forma	Ola has never seen the sea.	Ola nigdy nie widziała morza.
… used to + bezokolicznik	My dad used to play football every weekend.	Tata kiedyś grał w piłkę w każdy weekend.
… are used to + -ing	Farmers are used to getting up early.	Rolnicy są przyzwyczajeni do wczesnego wstawania.

Wzorzec	Przykład	Po polsku
It's the first time I've + III forma	It's the first time I've eaten sushi.	Pierwszy raz jem sushi.
I've been + -ing + for / since	I've been learning English for two years.	Uczę się angielskiego od dwóch lat.
… hasn't + III forma + yet	The parcel hasn't arrived yet.	Paczka jeszcze nie przyszła.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania właściwą formą czasownika.

1. Have you ____ (ever / be) to Edinburgh?
2. Ola has ____ (never / see) the sea.
3. When I was a child, I ____ (live) in the countryside. Now I live in Warsaw.
4. Farmers are used to ____ (get up) early.
5. It's the first time I've ____ (try) Indian food.
6. I've been ____ (learn) English for two years.
7. The parcel hasn't arrived ____.
8. Popraw błąd: *I am learning English since two years.*

Typowy błąd Polaków: *Were you ever in London?* Przy pytaniu o doświadczenie życiowe (bez konkretnej daty) użyj *Have you ever been to London?* Czas przeszły prosty wybierz dopiero wtedy, gdy podajesz kiedy: *I was in London last year*.

Lekcja 5.5 – Rady i propozycje

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: proponować wspólne działania i doradzać

„Może zamówimy pizzę?”, „Co powiesz na spacer?”, „Na twoim miejscu…” – siedem wzorców do proponowania i doradzania, od najbardziej swobodnych po wyraźne ostrzeżenie.

WYJAŚNIENIE

Propozycje: *Why don't we…?*, *How about + -ing?*, *Let's…*. Rady: *You should…* (łagodna rada), *If I were you, I'd…* (rada „na twoim miejscu”), *You'd better…* (mocniej, często z ostrzeżeniem). *It's worth + -ing* to „warto”. Uwaga: w *If I were you* zawsze *were*, nie *was* – to stały zwrot.

Wzorzec	Przykład	Po polsku
Why don't we + bezokolicznik?	Why don't we order a pizza tonight?	Może zamówimy dziś pizzę?
How about + -ing?	How about going to the cinema?	Co powiesz na kino?
Let's + bezokolicznik	Let's take a break.	Zróbmy przerwę.
You should + bezokolicznik	You should try the local cheese.	Koniecznie spróbuj miejscowego sera.
If I were you, I'd…	If I were you, I'd call them today.	Radzę ci zadzwonić do nich jeszcze dziś.
It's worth + -ing	It's worth visiting the castle.	Warto zwiedzić zamek.

Wzorzec	Przykład	Po polsku
You'd better + bezokolicznik	You'd better hurry or you'll miss the bus.	Lepiej się pospiesz, bo spóźnisz się na autobus.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania.

1. ____ order a pizza tonight? („Może…”)
2. How about ____ (go) for a walk?
3. ____ take a break – I'm tired. („Zróbmy…”)
4. You ____ try the local cheese – it's delicious.
5. If I ____ you, I'd call them today.
6. The castle is worth ____ (visit).
7. You'd better ____ (hurry) or you'll miss the train.
8. Przetłumacz: „Warto przeczytać tę książkę.”

Typowy błąd Polaków: *You'd better to go*. Po *had better* nie ma *to*: *You'd better go*. To samo dotyczy *should*, *Let's* i *Why don't we*.

Lekcja 5.6 – Reakcje, uczucia i porównania

Poziom: B1 · Czas: ok. 25 min · Cel: reagować na to, co mówi rozmówca, i porównywać

Ostatnie siedem wzorców: radość, współczucie, złe wiadomości przekazane delikatnie, porównania i doprecyzowanie, o co ci chodzi. Dzięki nim rozmowa przestaje być wymianą informacji, a staje się prawdziwą rozmową.

WYJAŚNIENIE

I'm afraid… w rozmowie zwykle nie znaczy „boję się", tylko „niestety, przykro mi, ale…": *I'm afraid we're closed. Too … to* – „za… żeby": *too cold to swim. Not as … as* – „nie tak … jak". *The more…, the more…* – „im więcej…, tym więcej…"; w drugiej części często stoi stopień wyższy przymiotnika (*the easier, the better*).

Wzorzec	Przykład	Po polsku
I can't wait to + bezokolicznik	I can't wait to see you!	Nie mogę się doczekać, kiedy cię zobaczę!
I'm afraid (that)…	I'm afraid the restaurant is closed today.	Niestety restauracja jest dziś zamknięta.
It's too + przymiotnik + to…	It's too cold to swim.	Jest za zimno, żeby pływać.

Wzorzec	Przykład	Po polsku
… not as + przymiotnik + as…	This hotel isn't as expensive as the other one.	Ten hotel nie jest tak drogi jak tamten.
The more…, the more / -er…	The more you practise, the easier it gets.	Im więcej ćwiczysz, tym jest łatwiej.
I'm sorry to hear that.	– I've lost my job. – I'm sorry to hear that.	– Nie mam już pracy. – Przykro mi to słyszeć.
What I mean is…	What I mean is, we need more time.	Chodzi mi o to, że potrzebujemy więcej czasu.

ĆWICZENIA

Uzupełnij zdania.

1. I can't wait ____ (see) you!
2. I'm ____ the restaurant is closed today. („Niestety…")
3. It's too hot ____ (work) outside.
4. My flat isn't ____ big ____ yours.
5. The ____ you practise, the ____ (easy) it gets.
6. – My cat is ill. – I'm sorry ____ hear that.
7. ____ is, we need more time. („Chodzi mi o to, że…")
8. Popraw błąd: *It's too cold for swim.*

Wskazówka: *I can't wait to…* i *I'm looking forward to…* znaczą prawie to samo, ale mają inną budowę: *I can't wait to see you* (bezokolicznik), *I'm looking forward to seeing you* (*-ing*).

Odpowiedzi

Lekcja 5.1 – Prośby i grzeczne pytania

1. I'd like to
2. closing
3. Do you mind
4. Can I
5. Could you
6. if
7. Is it OK
8. Would you mind waiting a moment?

Lekcja 5.2 – Plany i zamiary

1. buying
2. about to
3. decided
4. planning (lub: going)
5. stay
6. might
7. going to
8. I'm thinking of joining a dance class.

Lekcja 5.3 – Opinie i niepewność

1. on
2. it's
3. It seems
4. if (lub: whether)
5. In my opinion
6. the thing is
7. I'd say
8. It depends on the price.

Lekcja 5.4 – Doświadczenia, zwyczaje i zmiany

1. ever been
2. never seen
3. used to live
4. getting up
5. tried
6. learning
7. yet
8. I've been learning English for two years.

Lekcja 5.5 – Rady i propozycje

1. Why don't we
2. going

3. Let's
4. should
5. were
6. visiting
7. hurry
8. This book is worth reading. / It's worth reading this book.

Lekcja 5.6 – Reakcje, uczucia i porównania

1. to see
2. afraid
3. to work
4. as ... as
5. more ... easier
6. to
7. What I mean
8. It's too cold to swim.

Łączniki i porządkowanie myśli

Płynność to nie tylko szybkość mówienia. Słuchacz odbiera cię jako osobę mówiącą swobodnie wtedy, gdy łatwo za tobą nadąża: wie, co jest pierwsze, co dalej, gdzie pojawia się „ale” i kiedy kończysz. Właśnie do tego służą łączniki – krótkie słowa i wyrażenia, które sklejają zdania w logiczną całość.

W tym rozdziale poznasz trzy grupy łączników: te, które porządkują kolejność, te, które dodają informację albo wprowadzają kontrast, oraz małe słowa typowe dla żywej rozmowy, takie jak *actually*, *by the way* czy *anyway*. Nie musisz uczyć się wszystkich naraz. Wybierz z każdej lekcji dwa, trzy wyrażenia i zacznij ich używać w prostych zdaniach – to wystarczy, żeby twoja wypowiedź od razu brzmiała bardziej uporządkowanie.

Lekcja 6.1 – Kolejność: first of all, then, finally

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 15 min · Cel: opowiadać i tłumaczyć krok po kroku

Nauczysz się łączników, które mówią słuchaczowi, w którym miejscu wypowiedzi jesteś. Przydadzą się, gdy opisujesz swój dzień, tłumaczysz drogę albo przedstawiasz plan w pracy.

WYJAŚNIENIE

Po polsku mówimy „po pierwsze", „następnie", „potem", „na koniec". W angielskim odpowiedniki są bardzo podobne: **First (of all)**, **To begin with**, **Secondly**, **Then**, **After that**, **Next**, **Finally**. Zwykle stawiamy je na początku zdania, a po dłuższych wyrażeniach (*First of all, After that, To begin with*) dajemy przecinek.

Uwaga na trzy pary, które Polakom często się mylą:

- **First of all** = po pierwsze, przede wszystkim (otwiera listę). **At first** = na początku, początkowo (czyli „najpierw było tak, a później się zmieniło").
- **Finally** = na koniec (ostatni punkt listy) albo „wreszcie" (po długim czekaniu).
- **In the end** = ostatecznie, w końcu (wynik po namyśle lub kłopotach). **At the end (of)** = na końcu czegoś, pod koniec (miejsce lub moment: *at the end of the street, at the end of the film*).

Cztery łączniki wystarczą, żeby zbudować przejrzystą minutę mówienia.

English	Po polsku
First of all, thank you all for coming.	Przede wszystkim dziękuję wszystkim za przybycie.
To begin with, let's look at the numbers.	Na początek przyjrzyjmy się liczbom.
Secondly, the hotel is too far from the centre.	Po drugie, hotel jest za daleko od centrum.
Then we took a taxi to the station.	Potem pojechaliśmy taksówką na dworzec.
After that, add the milk and stir.	Następnie dodaj mleko i zamieszaj.
Finally, check that all the windows are closed.	Na koniec sprawdź, czy wszystkie okna są zamknięte.
We waited for an hour and finally the bus came.	Czekaliśmy godzinę i wreszcie przyjechał autobus.
At first London seemed huge, but now it feels like home.	Na początku Londyn wydawał się ogromny, ale teraz czuję się tu jak w domu.
In the end, we decided to stay at home.	Ostatecznie postanowiliśmy zostać w domu.

English	Po polsku
The toilets are at the end of the corridor.	Toalety są na końcu korytarza.

ĆWICZENIA

1. Uzupełnij: ____ of all, let me introduce myself.
2. Uzupełnij (*At first* czy *First of all*?): ____ I was nervous, but after a few minutes I felt fine.
3. Uzupełnij (*in the end* czy *at the end*?): Please sign the form ____ of the page.
4. Uzupełnij (*in the end* czy *at the end*?): We talked about it for weeks and ____ we bought the smaller flat.
5. Ułóż instrukcję we właściwej kolejności: a) Finally, add milk if you like. b) First, boil the water. c) Then put a tea bag in a cup and pour the water over it.
6. Przetłumacz: Po drugie, to jest za drogie.
7. Przetłumacz: Potem poszliśmy na kolację.
8. Popraw błąd: *At first, I want to thank you all for your help.* (to początek przemówienia)
9. Opowiedz na głos o swoim poranku w 4 zdaniach, używając kolejno: *First, Then, After that, Finally*.

Typowy błąd Polaków: zaczynanie przemówienia od *At first…* jako „po pierwsze”. *At first* zawsze sugeruje, że potem coś się zmieniło. Gdy wyliczasz punkty, mów *First of all…* albo po prostu *First…*

Lekcja 6.2 – Dodawanie i kontrast: also, what's more, however, although

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: dodawać argumenty i mówić „ale" na kilka sposobów

Zamiast w kółko powtarzać and i but, nauczysz się kilku łączników, które sprawiają, że wypowiedź brzmi dojrzalej. Przydadzą się w rozmowie o pracy, w e-mailu i przy każdej dyskusji.

WYJAŚNIENIE

Dodawanie informacji:

- **also** = także, też – stoi przed czasownikiem głównym (*I also speak German*), ale po *be* (*She is also a teacher*).
- **too / as well** = też – stoją na końcu zdania (*I speak German too / as well*).
- **What's more** / **Besides** = co więcej, poza tym – na początku zdania, dodają mocniejszy argument.

Kontrast:

- **but** = ale – łączy dwie części jednego zdania.
- **However,** = jednak – zaczyna NOWE zdanie i ma po sobie przecinek. Brzmi nieco bardziej formalnie niż *but*.
- **Although / Even though** = chociaż, mimo że – po nich jest całe zdanie z czasownikiem. *Even though* jest mocniejsze.

- **Despite** = pomimo – po nim rzeczownik albo forma -ing (*despite the rain, despite being tired*).
- **On the other hand** = z drugiej strony – gdy porównujesz plusy i minusy.

Ważna różnica wobec polskiego: mówimy „Chociaż było zimno, **to** poszliśmy na spacer". Po angielsku **nie dodajemy** drugiego łącznika: *Although it was cold, we went for a walk*. (bez *but*).

English	Po polsku
I also work at weekends.	Pracuję także w weekendy.
My sister is a nurse, and her husband is a nurse too.	Moja siostra jest pielęgniarką, a jej mąż też jest pielęgniarzem.
The flat is cheap. What's more, it's close to the station.	Mieszkanie jest tanie. Co więcej, jest blisko dworca.
I don't want to go out tonight. Besides, it's raining.	Nie chcę dziś wychodzić. Poza tym pada.
The course is expensive. However, it's very good.	Kurs jest drogi. Jednak jest bardzo dobry.
Although we were tired, we finished the report.	Chociaż byliśmy zmęczeni, skończyliśmy raport.
Even though it was late, the shop was still open.	Mimo że było późno, sklep był jeszcze otwarty.
Despite the rain, we enjoyed the trip.	Pomimo deszczu wycieczka bardzo nam się podobała.

English	Po polsku
Living in the city is exciting. On the other hand, it's noisy.	Życie w mieście jest ekscytujące. Z drugiej strony jest głośno.

ĆWICZENIA

1. Wstaw *also* we właściwe miejsce: I play the guitar.
2. Wstaw *also* we właściwe miejsce: He is a good cook.
3. Połącz dwa zdania słowem *However*: The hotel was old. The rooms were clean.
4. Popraw błąd: *Although it was expensive, but we bought it.*
5. Uzupełnij (*although* czy *despite*?): ____ the traffic, we arrived on time.
6. Uzupełnij (*although* czy *despite*?): ____ we left early, we missed the train.
7. Przetłumacz: Ta praca jest dobrze płatna. Co więcej, jest blisko mojego domu.
8. Dokończ zdanie: Working from home is comfortable. On the other hand, ...

Wskazówka: jeśli nie wiesz, którego łącznika użyć, wybierz najprostszy. *But* i *also* są zawsze poprawne. *However* i *What's more* zostaw na sytuacje, w których mówisz dłużej albo piszesz e-mail.

Lekcja 6.3 – Małe słowa żywej rozmowy: actually, by the way, anyway

Poziom: B1 · Czas: ok. 15 min · Cel: brzmieć naturalnie w swobodnej rozmowie

Rodzimi użytkownicy angielskiego co chwilę wtrącają krótkie słowa, które nie zmieniają treści, ale pokazują, co dzieje się w rozmowie: poprawiasz kogoś, zmieniasz temat, wracasz do wątku. Nauczysz się ich rozumieć i używać.

WYJAŚNIENIE

- **actually** = właściwie, tak naprawdę, w rzeczywistości – gdy poprawiasz informację lub mówisz coś zaskakującego. NIE znaczy „aktualnie” (więcej w rozdziale 9).
- **by the way** = przy okazji, à propos – wprowadza nowy, poboczny temat.
- **anyway** = w każdym razie, tak czy inaczej – wraca do głównego tematu albo kończy wątek.
- **I mean** = to znaczy, chodzi mi o to, że – gdy doprecyzowujesz.
- **well** = no cóż, hmm – daje ci chwilę do namysłu, szczególnie przed trudną odpowiedzią.
- **to be honest** = szczerze mówiąc.

- **basically** = w zasadzie, krótko mówiąc – gdy streszczasz.

Te słowa to twoje „koło ratunkowe”: *Well…* albo *I mean…* pozwalają zyskać sekundę na znalezienie słowa, zamiast zamilknąć albo powiedzieć polskie „yyy”. Nie przesadzaj jednak – dwa, trzy razy w minucie to aż nadto.

English	Po polsku
– Are you from Warsaw? – Actually, I'm from Łódź.	– Jesteś z Warszawy? – Właściwie to jestem z Łodzi.
The film was actually quite good.	Film był w sumie całkiem dobry.
By the way, has Tom called you recently?	Przy okazji, czy Tom ostatnio do ciebie dzwonił?
Anyway, let's get back to the plan.	W każdym razie wróćmy do planu.
I didn't get the job. Anyway, I'm happy where I am.	Nie przyjęli mnie do tej pracy. Tak czy inaczej, jest mi dobrze tam, gdzie jestem.
It's a small flat. I mean, it's fine for one person.	To małe mieszkanie. To znaczy, dla jednej osoby jest w porządku.
Well, I'm not sure that's a good idea.	No cóż, nie wiem, czy to dobry pomysł.
To be honest, I prefer tea.	Szczerze mówiąc, wolę herbatę.
Basically, we need more time.	Krótko mówiąc, potrzebujemy więcej czasu.

ĆWICZENIA

1. Wybierz łącznik (*actually / by the way*): – You're a teacher, right? – ____, I'm a nurse.
2. Wybierz łącznik (*anyway / by the way*): Sorry, I'm talking too much about my holiday. ____, how was your weekend?
3. Wybierz łącznik (*by the way / basically*): ____, the problem is that we don't have enough people.
4. Wybierz łącznik (*to be honest / anyway*): ____, I didn't enjoy the party very much.
5. Wybierz łącznik (*by the way / I mean*): The meeting is at ten. ____, did you get my email yesterday?
6. Przetłumacz: Właściwie to nie chce mi się jeść. (użyj *hungry*)
7. Przetłumacz: Szczerze mówiąc, nie rozumiem tego.
8. Odpowiedz na pytanie *Do you like your job?*, zaczynając od *Well,...* i używając jeszcze *I mean*.

Typowy błąd Polaków: *Actually I live in Kraków* w znaczeniu „aktualnie mieszkam w Krakowie". Anglik usłyszy „tak naprawdę mieszkam w Krakowie" (jakby ktoś sądził inaczej). Na „aktualnie" mów *at the moment*, *currently* albo *now*.

Odpowiedzi

Lekcja 6.1

1. First of all, let me introduce myself.
2. At first I was nervous, but after a few minutes I felt fine.
3. Please sign the form at the end of the page.
4. We talked about it for weeks and in the end we bought the smaller flat.
5. b, c, a: First, boil the water. Then put a tea bag in a cup and pour the water over it. Finally, add milk if you like.
6. Secondly, it's too expensive.
7. Then we went for dinner. (lub: After that, we went for dinner.)
8. First of all, I want to thank you all for your help.
9. Przykład: First, I get up at seven. Then I have a shower. After that, I make coffee and have breakfast. Finally, I leave for work at eight.

Lekcja 6.2

1. I also play the guitar.
2. He is also a good cook.
3. The hotel was old. However, the rooms were clean.
4. Although it was expensive, we bought it.

5. Despite the traffic, we arrived on time.
6. Although we left early, we missed the train.
7. This job is well paid. What's more, it's close to my home.
8. Przykład: ...it's easy to feel lonely. / ...it's hard to stop working in the evening.

Lekcja 6.3

1. Actually, I'm a nurse.
2. Anyway, how was your weekend?
3. Basically, the problem is that we don't have enough people.
4. To be honest, I didn't enjoy the party very much.
5. By the way, did you get my email yesterday?
6. Actually, I'm not hungry.
7. To be honest, I don't understand this / it.
8. Przykład: Well, I like it most of the time. I mean, the people are nice, but the hours are long.

Opinia, zgoda i niezgoda

W rozmowie po angielsku najtrudniejsze bywa nie samo słownictwo, ale moment, w którym trzeba powiedzieć, co się myśli. Po polsku wyrażamy opinię dość bezpośrednio: „To jest zły pomysł", „Nie masz racji". W angielskim, zwłaszcza brytyjskim, ta sama treść zwykle jest podana łagodniej: *I'm not sure that's a good idea*, *I see what you mean, but…*

Ten rozdział daje ci gotowe zwroty na trzy sytuacje: kiedy mówisz, co myślisz, kiedy się z kimś zgadzasz i kiedy masz inne zdanie. Każdy zwrot to „klocek", który możesz od razu wstawić do rozmowy – w pracy, ze znajomymi czy w sklepie.

Lekcja 7.1 – Jak powiedzieć, co myślisz

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 15 min · Cel: wyrażać opinię pewnie, ale bez nadmiernej stanowczości

Nauczysz się kilkunastu sposobów na „moim zdaniem" i „wydaje mi się", od bardzo pewnych po ostrożne. Przydadzą się w każdej dyskusji, od wyboru restauracji po spotkanie w pracy.

WYJAŚNIENIE

Najprostszy i najczęstszy zwrot to **I think...** (myślę, że...). Po angielsku nie trzeba dodawać „że" – *that* można pominąć: *I think (that) it's a good idea.*

Ważna różnica: gdy myślisz, że coś NIE jest prawdą, Anglik zwykle przecząco odmienia *think*, a nie drugi czasownik. Mówimy **I don't think it's a good idea** (dosł. „nie myślę, że to dobry pomysł"), a rzadziej *I think it isn't a good idea.*

- **Pewnie:** *I'm sure..., I'm convinced..., I really think...*
- **Neutralnie:** *I think..., In my opinion..., I believe..., If you ask me..., For me...*
- **Ostrożnie:** *I'd say..., It seems to me that..., I'm not sure, but..., I suppose...*
- **Pytanie o opinię:** *What do you think? What's your opinion? How do you feel about...? What do you make*

of...?

English	Po polsku
I think we should leave now.	Myślę, że powinniśmy już wyjść.
I don't think it's a good idea.	Nie sądzę, żeby to był dobry pomysł.
In my opinion, the first option is better.	Moim zdaniem pierwsza opcja jest lepsza.
If you ask me, the film was too long.	Jak dla mnie film był za długi.
I'd say it takes about an hour.	Na moje oko to zajmuje około godziny.
It seems to me that nobody really wants to go.	Wydaje mi się, że nikt tak naprawdę nie chce iść.
I'm sure she'll love the present.	Na pewno spodoba jej się prezent.
I suppose you're right.	Chyba masz rację.
What do you think about the new office?	Co sądzisz o nowym biurze?
How do you feel about working on Saturdays?	Co myślisz o pracy w soboty?

ĆWICZENIA

1. Przekształć na naturalne przeczenie: *I think it isn't true.*
2. Uzupełnij: In my ____, this hotel is too expensive.
3. Uzupełnij: ____ you ask me, we need a bigger car.
4. Przetłumacz: Wydaje mi się, że on jest zmęczony.

5. Przetłumacz: Co sądzisz o tym planie?
6. Zamień na ostrożniejszą wersję, zaczynając od *I'd say*: *It's the best restaurant in town.*
7. Popraw błąd: *According to me, it's a great book.*
8. Wyraź na głos opinię o swoim mieście w 3 zdaniach, używając *I think*, *In my opinion* i *I don't think*.

Typowy błąd Polaków: *According to me…* jako kalka „według mnie”. *According to* odnosi się do innych źródeł (*according to the news, according to my doctor*). O sobie mów *In my opinion…* albo *I think…*

Lekcja 7.2 – Jak się zgodzić: I agree, exactly, so do I

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 15 min · Cel: pokazywać zgodę naturalnie i różnorodnie

Zgoda to najprostszy sposób, żeby włączyć się do rozmowy. Nauczysz się zwrotów od zwykłego „zgadzam się" po entuzjastyczne „dokładnie!" oraz krótkich odpowiedzi typu So do I i Neither do I.

WYJAŚNIENIE

Najważniejsza rzecz: **agree** to czasownik. Mówimy **I agree**, nigdy *I am agree*. Zgadzamy się *with* osobą lub zdaniem (*I agree with you*), *on/about* temacie (*We agree on the price*), a z propozycją – *to* (*They agreed to the plan*).

Do krótkiej zgody służą jednowyrazowe reakcje: *Exactly! Absolutely! Definitely! True*. Gdy chcesz powiedzieć „ja też", masz dwie możliwości:

- proste, potoczne: **Me too** (do zdań twierdzących) i **Me neither** (do przeczących);
- trochę staranniejsze: **So do I / So am I / So can I** i **Neither do I / Neither am I** – czasownik pomocniczy powtarza ten z pierwszego zdania.

English	Po polsku
I agree with you.	Zgadzam się z tobą.

English	Po polsku
I totally agree.	Całkowicie się zgadzam.
– It's too cold for a picnic. – Exactly!	– Jest za zimno na piknik. – No właśnie!
That's true. / That's a good point.	To prawda. / Dobra uwaga.
You're absolutely right.	Masz całkowitą rację.
– I love this song. – So do I. / Me too.	– Uwielbiam tę piosenkę. – Ja też.
– I'm starving. – So am I.	– Umieram z głodu. – Ja też.
– I don't like horror films. – Neither do I. / Me neither.	– Nie lubię horrorów. – Ja też nie.
– I can't swim. – Neither can I.	– Nie umiem pływać. – Ja też nie.
We agreed on a price.	Ustaliliśmy cenę.

ĆWICZENIA

1. Popraw błąd: *I am agree with you.*
2. Odpowiedz krótko, że ty też (*So ... I*): *I like coffee.*
3. Odpowiedz krótko, że ty też (*So ... I*): *I'm tired.*
4. Odpowiedz krótko, że ty też nie (*Neither ... I*): *I don't eat meat.*
5. Odpowiedz krótko, że ty też nie (*Neither ... I*): *I can't drive.*
6. Odpowiedz krótko, że ty też (*So ... I*): *I went to the concert.*

7. Uzupełnij przyimek: I agree ___ Anna.
8. Przetłumacz: Masz całkowitą rację.

Typowy błąd Polaków: *Me too* jako odpowiedź na zdanie przeczące. Na *I don't like it* odpowiedź „ja też nie” to *Me neither* albo *Neither do I*, a nie *Me too*.

Lekcja 7.3 – Jak grzecznie się nie zgodzić

Poziom: B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: mieć inne zdanie i nie urazić rozmówcy

Bezpośrednie „Nie masz racji" po angielsku brzmi bardzo ostro. Nauczysz się, jak pokazać inne zdanie łagodnie: najpierw docenić punkt widzenia rozmówcy, a dopiero potem przedstawić swój.

WYJAŚNIENIE

W języku angielskim niezgoda ma zwykle trzy części: **1)** łagodny wstęp, **2)** „ale", **3)** twoje zdanie. Na przykład: *I see your point, but I think it's too risky.*

- **Łagodnie:** *I'm not so sure. / I'm not sure about that. / I see what you mean, but… / That's true, but… / Maybe, but…*
- **Neutralnie:** *I don't really agree. / I don't quite agree. / I see it differently. / Not necessarily.*
- **Mocno (używaj ostrożnie):** *I'm afraid I disagree. / I completely disagree. / That's not true.*
- **Szukanie kompromisu:** *Let's meet halfway. / Maybe we could… / What if we…?*

Słowo **I'm afraid** nie oznacza tu strachu – to uprzejme „niestety", które łagodzi złą wiadomość. Do tego tematu wrócisz w rozdziale 8.

English	Po polsku
I'm not so sure about that.	Nie wiem, czy tak jest. / Mam co do tego wątpliwości.
I see what you mean, but it's very expensive.	Rozumiem, o co ci chodzi, ale to bardzo drogie.
That's true, but we don't have time.	To prawda, ale nie mamy czasu.
I don't really agree with that.	Nie do końca się z tym zgadzam.
– Big cities are dangerous. – Not necessarily.	– Duże miasta są niebezpieczne. – Niekoniecznie.
I see it a bit differently.	Widzę to trochę inaczej.
I'm afraid I disagree.	Niestety się nie zgadzam.
What if we left a bit earlier?	A gdybyśmy wyszli trochę wcześniej?
Let's meet halfway: you pay for the tickets, I'll pay for dinner.	Pójdźmy na kompromis: ty płacisz za bilety, ja za kolację.

ĆWICZENIA

1. Złagodź zdanie, zaczynając od *I see what you mean, but...*: *You're wrong*. *The train is faster*.
2. Złagodź zdanie, używając *I'm not sure*: *That's a bad idea*.
3. Uzupełnij jednym słowem: I'm ____ I disagree.
4. Uzupełnij jednym słowem: That's ____, but it's still too expensive.

5. Odpowiedz jednym słowem „niekoniecznie” na zdanie: *Expensive things are always better*.
6. Przetłumacz: Widzę to inaczej.
7. Zaproponuj kompromis, zaczynając od *What if we…*: przyjaciel chce iść do kina, ty wolisz zostać w domu.
8. Ułóż w kolejności, tworząc grzeczną niezgodę: *but / I think / That's a good point, / we should wait*.

Uwaga kulturowa: Brytyjczycy rzadko mówią wprost *No, you're wrong*. Częściej usłyszysz *That's interesting…* albo *I'm not sure…* – i to często znaczy pełną niezgodę. Słuchaj tonu, nie tylko słów.

Odpowiedzi

Lekcja 7.1

1. I don't think it's true.
2. In my opinion, this hotel is too expensive.
3. If you ask me, we need a bigger car.
4. It seems to me that he's tired. (lub: I think he's tired.)
5. What do you think about this plan? (lub: What do you think of this plan?)
6. I'd say it's the best restaurant in town.
7. In my opinion, it's a great book. (lub: I think it's a great book.)

8. Przykład: I think my town is quiet and green. In my opinion, the centre needs more cafés. I don't think it's a boring place.

Lekcja 7.2

1. I agree with you.
2. So do I.
3. So am I.
4. Neither do I.
5. Neither can I.
6. So did I.
7. I agree with Anna.
8. You're absolutely right.

Lekcja 7.3

1. I see what you mean, but I think the train is faster.
2. I'm not sure that's a good idea.
3. I'm afraid I disagree.
4. That's true, but it's still too expensive.
5. Not necessarily.
6. I see it differently.
7. Przykład: What if we watched a film at home tonight and went to the cinema at the weekend?
8. That's a good point, but I think we should wait.

Uprzejmość i ton

Polak mówiący po angielsku bywa odbierany jako osoba szorstka, choć wcale nie ma takiego zamiaru. Powód jest prosty: po polsku uprzejmość wyrażamy często formą „pan/pani", tonem głosu i słowem „proszę". Angielski nie ma „pan/pani" w codziennej rozmowie, więc grzeczność buduje się inaczej – przez pytania zamiast poleceń, przez słowa łagodzące (*just, a bit, I'm afraid*) i przez częste *please*, *thank you* i *sorry*.

W tym rozdziale nauczysz się prosić, łagodzić trudne wiadomości, dziękować, przepraszać i odmawiać tak, żeby rozmówca czuł się dobrze. To jedna z najbardziej opłacalnych umiejętności: dobra gramatyka bez uprzejmego tonu robi gorsze wrażenie niż drobne błędy wypowiedziane grzecznie.

Lekcja 8.1 – Grzeczne prośby: Could you…? Would you mind…?

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: prosić o coś uprzejmie w sklepie, hotelu i w pracy

Nauczysz się zamieniać polecenia w prośby. Przyda się to wszędzie: gdy zamawiasz kawę, prosisz kolegę o pomoc albo pytasz obcą osobę o drogę.

WYJAŚNIENIE

Po polsku „Poproszę kawę" brzmi zupełnie grzecznie. Dosłowne *Give me a coffee* po angielsku brzmi jak rozkaz. Bezpieczny schemat to pytanie z czasownikiem modalnym. Od najprostszego do najbardziej uprzejmego:

- **Can I have…, please?** – prośba o coś dla siebie (w kawiarni, w sklepie).
- **Could I…?** – trochę grzeczniej: *Could I ask you something?*
- **Can you / Could you + czasownik…?** – prośba, żeby ktoś coś zrobił. *Could* jest grzeczniejsze niż *can*.
- **Would you mind + czasownik z -ing?** – bardzo uprzejmie: *Would you mind closing the window?* Uwaga: dosłownie znaczy „czy miałbyś coś przeciwko…", więc zgoda to *No, not at all* („nie, wcale").

- **Do you think you could…?** oraz **I was wondering if you could…** – najbardziej delikatne, dobre w pracy i przy dużych prośbach.

W restauracji i sklepie bardzo naturalne jest też **I'd like…** („poproszę”, „chcę”) oraz **I'll have…** (wezmę).

English	Po polsku
Can I have a black coffee, please?	Poproszę czarną kawę.
I'll have the soup, please.	Wezmę zupę.
Could I pay by card?	Czy mogę zapłacić kartą?
Could you speak a bit more slowly, please?	Czy może pan / pani mówić trochę wolniej?
Could you help me with my suitcase?	Czy mógłby pan / mogłaby pani pomóc mi z walizką?
Would you mind waiting a moment?	Czy mógłby pan / mogłaby pani chwilę poczekać?
– Would you mind opening the door? – No, not at all.	– Czy mogę prosić o otwarcie drzwi? – Oczywiście.
Do you think you could send me the file today?	Czy dałoby się przesłać mi ten plik dzisiaj?
I was wondering if you could change my shift.	Mam pytanie: czy dałoby się zamienić moją zmianę?

ĆWICZENIA

1. Zamień polecenie na prośbę z *Could you…*: *Repeat that.*

2. Zamień polecenie na prośbę z *Can I have…*: *Give me the bill.*
3. Uzupełnij właściwą formą czasownika: Would you mind ____ (turn) the music down?
4. Uzupełnij właściwą formą czasownika: Could you ____ (call) me back later?
5. Jak zgodzić się na prośbę *Would you mind moving your bag?* (dwa słowa + *at all*)
6. Zamień na bardzo uprzejmą prośbę z *I was wondering if you could…*: *Help me with this report.*
7. Przetłumacz (do kelnera): Poproszę wodę bez gazu.
8. Przetłumacz: Czy może pan / pani to przeliterować?
9. Popraw błąd: *Would you mind to open the window?*

Typowy błąd Polaków: odpowiedź *Yes* na *Would you mind…?*, gdy chcemy się zgodzić. *Yes* znaczy tu „tak, mam coś przeciwko". Zgoda to *No, not at all*, *No problem* albo *Of course not*.

Lekcja 8.2 – Słowa łagodzące i pytania pośrednie

Poziom: B1 · Czas: ok. 20 min · Cel: przekazywać trudne informacje i pytać delikatnie

Nauczysz się małych słów, które „zmiękczają" wypowiedź (just, a bit, quite, I'm afraid), oraz pytań pośrednich typu Could you tell me where...?. Przydadzą się w reklamacji, w e-mailu do szefa i przy pytaniu obcych o drogę.

WYJAŚNIENIE

Słowa łagodzące (ang. *softeners*) sprawiają, że krytyka lub zła wiadomość brzmi mniej ostro:

- **I'm afraid...** = niestety: *I'm afraid we're fully booked.*
- **just** = tylko, tak tylko: *I just wanted to ask...*
- **a bit / a little / slightly** = trochę: *It's a bit expensive.*
- **not very + przymiotnik pozytywny** zamiast negatywnego: *It's not very good* zamiast *It's bad.*
- **quite** = dość: *The room is quite small.*
- **perhaps / maybe** = może: *Perhaps we could try again tomorrow.*

Pytania pośrednie zaczynają się od grzecznego wstępu: *Could you tell me..., Do you know..., I'd like to know....* Uwaga na szyk: po wstępie NIE ma już szyku pytającego. Mówimy *Where is the station?*, ale **Could you tell me where the station is?** (podmiot przed czasownikiem).

Znika też *do/does/did*: *What time does it start?* → **Do you know what time it starts?** W pytaniach tak/nie dodajemy **if**: *Do you know if the shop is open?*

English	Po polsku
I'm afraid I can't come on Friday.	Niestety nie mogę przyjść w piątek.
I just wanted to check one thing.	Chcę tylko sprawdzić jedną rzecz.
The room is a bit noisy.	Pokój jest trochę głośny.
The food wasn't very warm.	Jedzenie nie było zbyt ciepłe.
Perhaps we could meet next week instead.	Może moglibyśmy spotkać się zamiast tego w przyszłym tygodniu.
Could you tell me where the toilets are?	Czy może mi pan / pani powiedzieć, gdzie są toalety?
Do you know what time the museum opens?	Czy wie pan / pani, o której otwierają muzeum?
Do you know if there's a pharmacy near here?	Czy wie pan / pani, czy jest tu w pobliżu apteka?
I'd like to know how much the tickets cost.	Chcę się dowiedzieć, ile kosztują bilety.

ĆWICZENIA

1. Złagodź zdanie, używając *a bit*: *This coffee is cold.*
2. Złagodź zdanie, używając *not very*: *The service was bad.*

3. Złagodź zdanie, używając *I'm afraid*: *We don't have any tables free.*
4. Zamień na pytanie pośrednie (*Could you tell me…*): *Where is the bus stop?*
5. Zamień na pytanie pośrednie (*Do you know…*): *What time does the train leave?*
6. Zamień na pytanie pośrednie (*Do you know if…*): *Is the bank open on Saturday?*
7. Popraw błąd: *Could you tell me where is the hotel?*
8. Przetłumacz: Niestety ten rozmiar jest wyprzedany. (*sold out*)

Wskazówka: przy reklamacji połącz oba narzędzia: *I'm afraid there's a small problem with my room. Could you tell me if it's possible to change it?* Taki ton zwykle przynosi lepszy efekt niż głośne *This is not acceptable!*

Lekcja 8.3 – Dziękowanie, przepraszanie i uprzejma odmowa

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 15 min · Cel: reagować grzecznie w codziennych sytuacjach

Nauczysz się różnych sposobów na „dziękuję", „przepraszam" i „nie, dziękuję" oraz tego, jak na nie odpowiadać. To zwroty, które usłyszysz i powiesz kilkanaście razy dziennie w każdym kraju anglojęzycznym.

WYJAŚNIENIE

Dziękowanie: *Thanks* (luźno), *Thank you* (neutralnie), *Thanks a lot / Thank you very much* (mocniej), *I really appreciate it* (naprawdę to doceniam), *That's very kind of you* (to bardzo miłe z twojej strony). Odpowiedzi: *You're welcome, No problem, Not at all, Don't mention it, Any time.*

Przepraszanie: Excuse me – zanim przeszkodzisz (zaczepiasz kogoś, chcesz przejść). **Sorry** – po fakcie (gdy kogoś potrącisz albo czegoś nie usłyszysz). *Sorry?* z intonacją pytającą znaczy „słucham? możesz powtórzyć?". Mocniej: *I'm really sorry, I apologise* (formalnie). Na przeprosiny odpowiadamy: *That's OK, Don't worry, No worries.*

Odmowa: samo *No* brzmi szorstko. Dodaj podziękowanie lub powód: *No, thank you. / I'd love to, but... / That's very kind, but... / I'm afraid I can't.*

English	Po polsku
Thanks a lot for your help.	Wielkie dzięki za pomoc.
I really appreciate it.	Naprawdę to doceniam.
That's very kind of you.	To bardzo miłe z twojej strony.
– Thank you! – You're welcome.	– Dziękuję! – Nie ma za co.
Excuse me, is this seat free?	Przepraszam, czy to miejsce jest wolne?
Sorry, I'm in your way.	Przepraszam, stoję panu / pani na drodze.
Sorry? Could you say that again?	Słucham? Może pan / pani powtórzyć?
Sorry to bother you, but could you help me?	Przepraszam, że przeszkadzam, ale czy może pan / pani mi pomóc?
I'd love to, but I'm busy on Saturday.	Bardzo chętnie, ale w sobotę nie mam czasu.
– More cake? – No, thank you. I'm full.	– Jeszcze ciasta? – Nie, dziękuję. Już nie dam rady.

ĆWICZENIA

1. Wybierz *Excuse me* lub *Sorry*: chcesz zapytać obcą osobę o godzinę.
2. Wybierz *Excuse me* lub *Sorry*: w tłumie przypadkowo stajesz komuś na stopę.

3. Odpowiedz na *Thank you so much!* (dwa słowa).
4. Odpowiedz na *I'm so sorry I'm late.* (dwa słowa).
5. Odmów grzecznie zaproszenia na kolację w piątek, zaczynając od *I'd love to, but…*
6. Przetłumacz: To bardzo miłe z twojej strony.
7. Przetłumacz: Przepraszam, że przeszkadzam.
8. Nie dosłyszysz, co powiedział kelner. Jak zareagować jednym słowem z intonacją pytającą?

Uwaga kulturowa: w Wielkiej Brytanii *sorry* słychać bardzo często – nawet wtedy, gdy to ktoś inny na nas wpadł. Nie musisz tak robić, ale nie dziw się. I pamiętaj: *please* i *thank you* mówi się także do kasjera, kierowcy autobusu i kelnera, za każdym razem.

Odpowiedzi

Lekcja 8.1

1. Could you repeat that, please?
2. Can I have the bill, please?
3. Would you mind turning the music down?
4. Could you call me back later?
5. No, not at all.
6. I was wondering if you could help me with this report.

7. Can I have a still water, please? (lub: I'd like a still water, please. / Could I have some still water, please?)
8. Could you spell that, please?
9. Would you mind opening the window?

Lekcja 8.2

1. This coffee is a bit cold.
2. The service wasn't very good.
3. I'm afraid we don't have any tables free.
4. Could you tell me where the bus stop is?
5. Do you know what time the train leaves?
6. Do you know if the bank is open on Saturday?
7. Could you tell me where the hotel is?
8. I'm afraid this size is sold out.

Lekcja 8.3

1. Excuse me (zaczepiasz kogoś, zanim coś się stanie): *Excuse me, do you know what time it is?*
2. Sorry (przepraszasz po fakcie).
3. You're welcome. (lub: No problem.)
4. Don't worry. (lub: That's OK. / No worries.)
5. Przykład: I'd love to, but I'm busy on Friday. Maybe next week?

6. That's very kind of you.
7. Sorry to bother you.
8. Sorry? (lub: Pardon?)

Fałszywi przyjaciele i typowe błędy Polaków

Niektóre angielskie słowa wyglądają znajomo, bo brzmią jak polskie. To pułapka: *actually* nie znaczy „aktualnie", a *eventually* nie znaczy „ewentualnie". Językoznawcy nazywają takie pary „fałszywymi przyjaciółmi". Są groźne, bo zdanie brzmi poprawnie – po prostu znaczy coś innego, niż chcesz powiedzieć.

Druga część rozdziału to błędy gramatyczne, które Polacy robią najczęściej, bo przenoszą do angielskiego polską konstrukcję zdania: *I have 30 years*, *I am agree*, *explain me*. Nie musisz zapamiętywać wszystkiego od razu. Przeczytaj listy, zaznacz pary, które dotyczą ciebie, i wracaj do nich co jakiś czas. Jeden poprawiony nawyk daje więcej niż dziesięć nowych słówek.

Lekcja 9.1 – 35 fałszywych przyjaciół

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 25 min (lub 2 × 12 min) · Cel: przestać mylić podobnie brzmiące słowa

Poznasz 35 par słów, które wyglądają podobnie w obu językach, ale znaczą co innego. Przy każdej parze zobaczysz, jak naprawdę powiedzieć po angielsku to, co mamy na myśli po polsku.

WYJAŚNIENIE

Tabela ma cztery kolumny: **słowo angielskie** i jego prawdziwe znaczenie, a obok **polskie słowo-pułapka** i to, jak je przetłumaczyć. Najważniejsze pary, które słychać w rozmowach niemal codziennie, są pogrubione – zacznij od nich.

English	Znaczy po polsku	Polska pułapka	Po angielsku to…
actually	właściwie, tak naprawdę	aktualnie	currently, at the moment
eventually	w końcu, ostatecznie	ewentualnie	possibly, if necessary, alternatively
sympathetic	współczujący, wyrozumiały	sympatyczny	nice, friendly, likeable
pathetic	żałosny	patetyczny	solemn, pompous
ordinary	zwykły, przeciętny	ordynarny	vulgar, rude
fabric	tkanina, materiał	fabryka	factory

English	Znaczy po polsku	Polska pułapka	Po angielsku to…
lecture	wykład	lektura	reading, set book
receipt	paragon, pokwitowanie	recepta	prescription
recipe	przepis kulinarny	recepta	prescription
chef	szef kuchni, kucharz	szef	boss, manager
closet (AmE)	szafa (wnękowa)	klozet	toilet
dress	sukienka	dres	tracksuit
hazard	zagrożenie, ryzyko	hazard	gambling
transparent	przezroczysty	transparent	banner
rent	czynsz, wynajem	renta	disability benefit, pension
genial	serdeczny, dobroduszny	genialny	brilliant
lunatic	szaleniec	lunatyk	sleepwalker
baton	pałka, batuta, pałeczka sztafetowa	baton	chocolate bar
billion	miliard	bilion	trillion
caravan	przyczepa kempingowa	karawan	hearse
mark	ocena, znak, ślad	marka	brand, make
novel	powieść	nowela	short story, novella

English	Znaczy po polsku	Polska pułapka	Po angielsku to…
preservative	konserwant	prezerwatywa	condom
prospect	perspektywa, szansa	prospekt	brochure, leaflet
audition	przesłuchanie (do roli, do zespołu)	audycja	programme, broadcast
manifestation	przejaw, objaw	manifestacja	demonstration, protest
fatal	śmiertelny	fatalny	terrible, awful
gymnasium	sala gimnastyczna	gimnazjum	lower secondary school
chips (BrE)	frytki	chipsy	crisps (BrE), chips (AmE)
parapet	murek, balustrada (na dachu, moście)	parapet	windowsill
pasta	makaron	pasta	paste (toothpaste)
affair	sprawa; romans	afera	scandal
evidence	dowody	ewidencja	records, register
list	lista, spis	list	letter
pupil	uczeń; źrenica	pupil (pupilek)	favourite, pet

ĆWICZENIA

1. Przetłumacz: Aktualnie pracuję w hotelu.

2. Przetłumacz: Ewentualnie możemy pojechać pociągiem.
3. Przetłumacz: Twój brat jest bardzo sympatyczny.
4. Wybierz słowo (*receipt / recipe*): Can I have a ___, please? I need it for my company.
5. Wybierz słowo (*receipt / recipe*): This is my grandmother's ___ for apple cake.
6. Wybierz słowo (*actually / eventually*): We got lost twice, but ___ we found the hotel.
7. Przetłumacz: Mój syn ma nowy dres. (podpowiedź: nie *dress*!)
8. Ile to jest po polsku *three billion*?
9. Przetłumacz: Ten film był fatalny.
10. Przetłumacz: Muszę napisać list do banku.

Wskazówka: gdy angielskie słowo podejrzanie przypomina polskie, a zdanie nagle przestaje mieć sens, sprawdź w słowniku, czy nie trafiła ci się właśnie taka para. Pary z tej tabeli warto przepisać na kartkę i powtarzać przez tydzień.

Lekcja 9.2 – 26 błędów, które Polacy robią najczęściej

Poziom: A2–B1 · Czas: ok. 25 min (lub 2 × 12 min) · Cel: wyeliminować kalki z polskiego

Każdy z tych błędów wynika z dosłownego tłumaczenia polskiej konstrukcji. Zobaczysz zdanie błędne, poprawne i krótkie wyjaśnienie, skąd się bierze problem.

WYJAŚNIENIE

Błędy podzieliliśmy na kilka typów: **czasownik zamiast przymiotnika** (*agree*, *bored*), **zły czas** (*since*, *for*, wczoraj), **rzeczowniki niepoliczalne** (*information, advice*), **przyimki** (*depend on, married to*) oraz **szyk i składnia** (*explain to me, Where do you live?*). Czytaj kolumnę „Dobrze" na głos – ucho szybciej przyzwyczai się do poprawnej wersji.

Źle	Dobrze	Dlaczego
I am agree.	I agree.	*agree* to czasownik, nie potrzebuje *am*.
I have 30 years.	I'm 30. / I'm 30 years old.	Wiek podajemy z *be*, nie z *have*.
I live here since 2015.	I've lived here since 2015.	Coś trwa do dziś → Present Perfect.
I work here for three years.	I've worked here for three years.	Jak wyżej: nadal tu pracujesz.

Źle	Dobrze	Dlaczego
Yesterday I have been in Gdańsk.	Yesterday I was in Gdańsk.	Konkretny czas w przeszłości → Past Simple.
Where you live?	Where do you live?	Pytanie w Present Simple potrzebuje *do/does*.
People is nice here.	People are nice here.	*people* to liczba mnoga.
The police is coming.	The police are coming.	*police* łączy się z liczbą mnogą.
I need some informations.	I need some information.	*information* jest niepoliczalne.
Can you give me an advice?	Can you give me some advice? / a piece of advice?	*advice* jest niepoliczalne.
I don't know nothing.	I don't know anything.	W angielskim jedno przeczenie w zdaniu.
How do you call it in English?	What do you call it in English? / How do you say it in English?	„Jak to się nazywa" = *What…call*.
Explain me this.	Explain this to me.	Po *explain* osoba z *to*.
He said me the truth.	He told me the truth.	*tell* + osoba; *say* + *to* + osoba.
We discussed about the problem.	We discussed the problem.	*discuss* bez *about*.
I listen music.	I listen to music.	*listen* zawsze z *to*.

Źle	Dobrze	Dlaczego
I'm waiting you.	I'm waiting for you.	*wait for* = czekać na.
It depends from the weather.	It depends on the weather.	*depend on*, nie *from/of*.
She is married with Tom.	She is married to Tom.	*married to* = żonaty z / mężatka.
I'm interesting in sport.	I'm interested in sport.	*interested* = zainteresowany; *interesting* = ciekawy.
I'm boring. (gdy się nudzisz)	I'm bored.	*bored* = znudzony; *boring* = nudny.
I make my homework.	I do my homework.	Zadania i obowiązki: *do*.
I'm going to home.	I'm going home.	Przed *home* nie ma *to*.
Look on the photo.	Look at the photo.	*look at* = patrzeć na.
There are two people on the photo.	There are two people in the photo.	Na zdjęciu = *in the photo*.
See you in Monday.	See you on Monday.	Dni tygodnia: *on*.

ĆWICZENIA

1. Popraw błąd: *My son has 12 years.*
2. Popraw błąd: *I know her since 2010.*
3. Popraw błąd: *Can you explain me the rules?*

4. Popraw błąd: *Thank you for the informations.*
5. Popraw błąd: *She said me that she was tired.*
6. Popraw błąd: *Everything depends of the price.*
7. Popraw błąd: *This film is so long, I'm boring.*
8. Popraw błąd: *Last week I have visited my parents.*
9. Popraw błąd: *We need to discuss about the budget.*
10. Popraw błąd: *Who is the woman on this photo?*

Typowy błąd Polaków: poprawiać wszystko naraz. Wybierz z tabeli trzy błędy, które robisz najczęściej, napisz poprawne zdania na kartce przy biurku i przez tydzień świadomie ich używaj. Potem weź kolejne trzy.

Odpowiedzi

Lekcja 9.1

1. I'm currently working in a hotel. (lub: At the moment I work / I'm working in a hotel.)
2. Alternatively, we can go by train. (lub: If necessary, we can take the train.)
3. Your brother is very nice / friendly.
4. receipt
5. recipe
6. eventually

7. My son has a new tracksuit.
8. trzy miliardy
9. The film was terrible / awful.
10. I have to write a letter to the bank.

Lekcja 9.2

1. My son is 12 (years old).
2. I've known her since 2010.
3. Can you explain the rules to me?
4. Thank you for the information.
5. She told me that she was tired. (lub: She said to me that she was tired.)
6. Everything depends on the price.
7. This film is so long, I'm bored.
8. Last week I visited my parents.
9. We need to discuss the budget.
10. Who is the woman in this photo?

Plan na 30 dni – 10 minut dziennie

Ten rozdział łączy wszystko, co znajdziesz w tej książce, w prosty plan na miesiąc. Każdy dzień to jedno konkretne zadanie na około 10 minut. Nie potrzebujesz niczego poza tą książką, telefonem z dyktafonem i odrobiną regularności. Plan odsyła do rozdziałów 3–9 tej książki oraz, co kilka dni, do dwóch pozostałych książek z kolekcji – do gramatyki i wymowy z pierwszej oraz do dialogów z drugiej.

Nikt nie obieca ci, że po miesiącu zaczniesz mówić bez zastanowienia – tak to nie działa. Możesz jednak liczyć na coś bardzo konkretnego: po 30 dniach będziesz mieć w głowie kilkadziesiąt nowych „klocków" (czasowniki frazowe, wyrażenia, wzorce zdań, łączniki) i nawyk codziennego mówienia na głos. A to właśnie z nich bierze się płynność.

Jak korzystać z planu

- **Stała pora.** Przypnij 10 minut do czegoś, co i tak robisz codziennie: poranna kawa, dojazd do pracy, spacer z psem. Łatwiej pamiętać o nawyku, który ma swoje miejsce w dniu.
- **Zawsze na głos.** Czytanie w myślach to za mało. Każde zadanie kończy się tym, że coś mówisz – choćby szeptem.

- **Krótkie notatki.** Prowadź jedną kartkę lub zeszyt „Moje klocki”: zapisuj zdania, które ułożysz, a nie tylko pojedyncze słowa.
- **Opuszczony dzień to nie porażka.** Jeśli wypadnie ci dzień, po prostu wróć do planu następnego dnia, od miejsca, w którym przerwano. Nie rób dwóch dni naraz – lepiej przesunąć cały plan.
- **Odhaczaj.** Ostatnia kolumna tabeli jest pusta specjalnie po to, żeby postawić w niej znak po wykonaniu zadania.
- **Dni powtórek** (7, 14, 21, 29, 30) są najważniejsze. Nie pomijaj ich, nawet jeśli wydaje ci się, że wszystko pamiętasz.

Tydzień 1 – czasowniki frazowe i pierwsze łączniki

Dzień	Materiał	Zadanie na 10 minut	✓
1	Rozdział 3 – pierwsza grupa czasowników frazowych	Przeczytaj grupę, wybierz 5 czasowników i ułóż z każdym jedno zdanie o swoim życiu. Powiedz je na głos dwa razy.	
2	Rozdział 3 – druga grupa	Jak wczoraj: 5 czasowników, 5 zdań. Na koniec powtórz bez patrzenia zdania z dnia 1.	
3	Książka 1 – dowolna lekcja wymowy	5 minut: czytaj przykłady na głos, naśladując rytm i akcent. 5 minut: powtórz swoje zdania z dni 1–2, pilnując wymowy.	

Dzień	Materiał	Zadanie na 10 minut	✓
4	Rozdział 3 – trzecia grupa	5 nowych czasowników. Ułóż z nich krótką historyjkę (4–5 zdań) i opowiedz ją na głos.	
5	Rozdział 6, lekcja 6.1	Opowiedz o swoim poranku, używając *First, Then, After that, Finally*. Wpleć co najmniej dwa czasowniki frazowe z tego tygodnia.	
6	Książka 2 – jedna scenka z pierwszych spotkań	Przeczytaj dialog na głos, potem odegraj obie role. Podmień imiona i miejsca na swoje.	
7	Powtórka tygodnia	Bez zaglądania do książki powiedz 10 zdań z nowymi czasownikami frazowymi. Te, których nie pamiętasz, zaznacz w zeszycie.	

Tydzień 2 – wyrażenia, kontrast i pułapki

Dzień	Materiał	Zadanie na 10 minut	✓
8	Rozdział 3 – czwarta grupa	5 nowych czasowników frazowych, 5 zdań. Na koniec szybka powtórka zaznaczonych czasowników z dnia 7.	
9	Rozdział 4 – pierwsza lekcja (make / do)	Zrób ćwiczenia z lekcji, sprawdź odpowiedzi. Powiedz 5 zdań o tym, co zwykle robisz w tygodniu, z *make* lub *do*.	
10	Rozdział 4 – druga lekcja	Ćwiczenia z lekcji. Potem opisz swój weekend w 5 zdaniach, używając nowych kolokacji.	
11	Rozdział 6, lekcja 6.2	Powiedz 3 zdania o swojej pracy lub nauce z *also*, *However* i *Although*.	

Dzień	Materiał	Zadanie na 10 minut	✓
12	Książka 1 – lekcja o czasie przeszłym	Przejrzyj formy nieregularne. Opowiedz, co robiono u ciebie wczoraj – od rana do wieczora, w 6–8 zdaniach.	
13	Rozdział 9, lekcja 9.1	Przeczytaj pogrubione pary fałszywych przyjaciół. Do każdej ułóż zdanie z poprawnym angielskim słowem.	
14	Powtórka i pierwsze nagranie	Nagraj na telefonie minutę mówienia na temat „My week". Nie poprawiaj się, nie przerywaj. Zachowaj nagranie – wrócisz do niego w dniu 30.	

Tydzień 3 – wzorce zdań i opinia

Dzień	Materiał	Zadanie na 10 minut	✓
15	Rozdział 3 – piąta i szósta grupa	Wybierz po 3 czasowniki z każdej grupy. Zadaj sobie pytania z tymi czasownikami i odpowiedz na nie na głos.	
16	Rozdział 5 – pierwsza lekcja wzorców zdań	Wybierz 4 wzorce i ułóż z każdym 2 zdania: jedno o pracy, jedno o czasie wolnym.	
17	Rozdział 5 – druga i trzecia lekcja	Ćwiczenia z lekcji. Potem zaplanuj na głos najbliższy weekend, używając co najmniej 3 nowych wzorców.	
18	Rozdział 7, lekcja 7.1	Wyraź opinię o trzech rzeczach: swoim mieście, ostatnio obejrzanym filmie i pracy z domu. Za każdym razem użyj innego zwrotu.	

Dzień	Materiał	Zadanie na 10 minut	✓
19	Rozdział 7, lekcje 7.2 i 7.3	„Rozmowa z samym sobą”: powiedz zdanie, potem się z nim zgódź, a następnie grzecznie się nie zgódź. Powtórz z trzema tematami.	
20	Książka 2 – scenka w pracy lub na zakupach	Przeczytaj dialog, potem odegraj go, podmieniając produkty, ceny i godziny na własne.	
21	Rozdział 9, lekcja 9.2	Przeczytaj tabelę błędów. Wybierz 3, które robisz najczęściej, i powiedz po 3 poprawne zdania z każdą konstrukcją.	

Tydzień 4 – uprzejmość, swobodna rozmowa i podsumowanie

Dzień	Materiał	Zadanie na 10 minut	✓
22	Rozdział 3 – siódma i ósma grupa	Ostatnie grupy czasowników frazowych: po 3 z każdej, zdania na głos. Powtórz *look forward to*, *take care of* i *come across* w zdaniach o sobie.	
23	Rozdział 4 – pozostałe lekcje	Ćwiczenia z lekcji, których jeszcze nie zrobiono. Wypisz 5 kolokacji, które najbardziej ci się przydadzą, i powiedz z nimi zdania.	
24	Rozdział 5 – pozostałe lekcje	Wybierz 5 wzorców, które jeszcze nie weszły ci w nawyk. Ułóż z nimi pytania do wyobrażonego kolegi z pracy.	
25	Rozdział 8, lekcja 8.1	Zapisz 5 próśb, które w życiu codziennym wypowiadasz najczęściej (w sklepie, w pracy, w domu), i zamień je na grzeczne formy z *Could you…* i *Would you mind…*.	

Dzień	Materiał	Zadanie na 10 minut	✓
26	Rozdział 8, lekcje 8.2 i 8.3	Odegraj na głos krótką reklamację w hotelu: zacznij od *I'm afraid…*, zadaj pytanie pośrednie, podziękuj na koniec.	
27	Rozdział 6, lekcja 6.3	Mów przez 2 minuty o dowolnym temacie, wplatając *actually*, *by the way*, *anyway* i *I mean*. Gdy zabraknie słowa, użyj *Well…* zamiast milczenia.	
28	Książka 2 – scenka z podróży	Przeczytaj dialog z lotniska lub hotelu raz na głos, a potem spróbuj odegrać go, patrząc tylko na polskie tłumaczenie.	
29	Powtórka mieszana (rozdziały 3–9)	Mów 2 minuty na temat „My perfect weekend". Postaraj się użyć: 3 czasowników frazowych, 2 kolokacji, 2 wzorców zdań, łączników i jednej opinii.	
30	Drugie nagranie i plan na dalej	Nagraj 2 minuty na ten sam temat co w dniu 14 („My week"). Odsłuchaj oba nagrania. Zapisz 3 rzeczy, które wychodzą lepiej, i 3, nad którymi chcesz dalej pracować.	

Co dalej po 30 dniach

Po zakończeniu planu masz dwie dobre drogi. Pierwsza: zacznij plan od nowa, ale w każdym dniu wybieraj inne czasowniki, inne wzorce i inne scenki niż za pierwszym razem. Druga: zostaw sobie stały rytm 10 minut dziennie i układaj go samodzielnie według prostego schematu:

- **Poniedziałek i wtorek:** nowe „klocki” z rozdziałów 3–5 (czasowniki frazowe, kolokacje, wzorce zdań).
- **Środa:** jedna lekcja z rozdziałów 6–8 (łączniki, opinia, uprzejmość).
- **Czwartek:** gramatyka lub wymowa z pierwszej książki kolekcji.
- **Piątek:** scenka z drugiej książki, odegrana na głos.
- **Sobota:** powtórka zeszytu „Moje klocki” i tabeli błędów z rozdziału 9.
- **Niedziela:** minuta nagrania na dowolny temat – albo dzień wolny.

Pamiętaj, że płynność rośnie nierówno: przez kilka dni możesz mieć wrażenie, że nic się nie zmienia, a potem nagle jakieś zdanie „samo” wyjdzie ci w rozmowie. To normalne. Najważniejsze jest to, żeby codziennie choć przez chwilę mówić po angielsku na głos.